

POHJOIS-
POHJANMAA
COUNCIL OF OULU REGION

Pohjois-Pohjanmaan liiton talous- ja toimintasuunnitelma 2022–2024 Talousarvio 2022

Julkaisija:

Pohjois-Pohjanmaan liitto

Poratie 5 A, 90140 Oulu

puhelin 040 685 4000

kirjaamo@pohjois-pohjanmaa.fi

www.pohjois-pohjanmaa.fi

Oulu 2021

Sisältö

1 Maakuntajohtajan katsaus.....	4
2 Pohjois-Pohjanmaan näkymät.....	6
3 Maakuntaliiton johtaminen.....	10
4 Strategiset tavoitteet 2022–2024.....	11
5 Toiminta ja tavoitteet.....	13
5.1 Luottamushenkilöhallinto.....	13
5.2 Maakunnan kehittäminen ja rahoitus.....	14
5.3 Maakunnan suunnittelu ja osaaminen.....	19
5.4 Hallinto.....	27
6 Talousarvio 2022 ja taloussuunnitelma 2022–2024.....	29
6.1. Yleisperustelut.....	29
6.2 Talousarvioasetelma perusteluineen vuodelle 2022 ja sitovuustaso.....	30
6.3 Henkilöstösuunnitelma 2022–2024.....	31
Talousarviotaulukot vuodelle 2022 ja suunnitelma vuosille 2022–2024.....	35
Jäsenkuntienmaksusuudet.....	41

Hyväksytty maakuntavaltuustossa xx.xx.2021

1 Maakuntajohtajan katsaus

Suomalainen kunta muuttuu tämän vuoden jälkeen enemmän kuin koskaan aikaisemmin. Tammikuussa pidettävien hyvinvointialuevaalien jälkeen poliittiset päättäjät linjaavat Pohjois-Pohjanmaallakin sosiaali- ja terveydenhuollon sekä pelastustoimen palveluiden järjestämistä ja tuottamista kuntien sijaan. Kuntien tehtävät, vastuut ja rahoitus leipoutuvat uudelleen volyyymiltaan puolta pienempänä. Viralliset laskentapohjat kertovat kuntatalouden ennustettavuuden kaikesta myllerryksestä huolimatta paranevan. Nuorten maakunnassa myllerrys kuitenkin haastaa lapsirikkaimmat kasvukuntamme. Työnjako ja yhteistyön rakentaminen uuden julkisen toimijan, Pohjois-Pohjanmaan hyvinvointialueen, sekä kuntien ja aluekehityksestä vastaavan maakunnan liiton välillä tulee olemaan uudistuksen hyväksyttävyyden näkökulmasta tärkeää. Kansalaisten silmissä alueellisen ja maakunnallisen päätöksenteon tulee olla linjakasta ja helposti ymmärrettävää. Meidän yhteisenä päämääränä on asukkaiden parempi hyvinvointi.

Kunnat ovat saamassa vuoden 2024 alusta vastuulleen työllisyyden ja elinkeinopalveluiden järjestämisvastuun. Tehtävän toteuttaminen edellyttää laajaa kuntien yhteistoimintaa, koska palveluidenjärjestäjän väestöpohjaksi kaavaillaan 20 000 työkäistä asukasta. Tähän vastaaminen on Pohjois-Pohjanmaan kehittymisen kannalta erityisen merkittävä linjaus. Vastuu työllisyydestä, osaamisesta ja elinvoimasta on luonnollinen kokonaisuus kuntien kannettavaksi. Meidän pitää vain muistaa, että kyseessä on myös merkittävä muutos näkemyksissä, joilla palveluita ohjataan. Ennustan reformin toteutuksen edellyttävän

kuntien yhteistyörakenteiden ulottumisen nykyistä maakuntaa laajemmalle. Näköpiirissä olevien muutosten vuoksi voimme hyvin todeta kuntien olevan historiallisessa murroksessa.

Pohjois-Pohjanmaa voi aloittaa uuden EU-rakennerahastokauden Uudistuva ja osaava Suomi 2021–2027 -ohjelman toteutuksen varsin luottavaisena. Olemme edelleen Suomen suurin rakennerahastoja hyödyntävä maakunta. Ohjelman toteutus käynnistyy heti vuoden 2022 alussa tukihakukierroksella. Kuitenkin muutos rahoituspohjassa, jossa oikeudenmukaisen siirtymän rahaston rooli ja sen tukikelpoisuusvalmistelun keskeneräisyys, luo meille ajallista ja sisällöllistä epävarmuutta vielä pitkälle syksyyn. Pohjoisen alueen rajat ylittävien Interreg-ohjelmien valmistelu on sujunut kitkatta. Ulkorajaohjelman valmistelu Karjalan tasavallan ja Kainuun sekä Pohjois-Karjalan maakuntien kanssa on edennyt loppusuoralle eikä kansainvälisen politiikan kiristyminen Venäjän ja EU:n välillä ole vielä valmistelua vaikeuttanut.

Pohjois-Pohjanmaan liiton valtuusto linjaa maakunnan tulevaisuutta maakuntaohjelman ja maakuntakaavoituksen kautta. Maakuntaohjelman valmistelu laajan osallistamisen myötä on kaartamassa päätöksentekoon. Ohjelmassa nousevat painotukset vaativat maakunnan toimijoiden laajaa yhteisymmärrystä ja sitoutumista yhteiseen suuntaan. Kilvoittelemme hyvän elämän edellytyksistä nousevalle nuorisollemme, ettei heidän tarvitsisi aina onneaan muualta hakea. Nuorten maakunnan antamaa kilpailukykyetua Suomen muihin alueisiin nähden meidän tulee varjella laajalla keinovalikoimalla.

Maakuntakaavoituksen tarkastelun tekee ajankohtaiseksi ilmastomuutoksen hillitsemiseksi toteutuva yhteiskunnan sähköistyminen ja sitä seuraava energiamurros. Laaja maakunta antaa meille ainutlaatuisen mahdollisuuden tämän murroksen hyödyntämiseen. Ympäristön tarpeiden ja toimijoiden toiveiden yhteensovittaminen maakuntakaavoituksella on ollut vahvuutemme, josta haluamme pitää myös jatkossa kiinni. Sen vuoksi suhtaudumme hyvin kriittisesti uudistuksiin, joissa maakuntakaavan oikeusvaikutukset oltaisiin poistamassa.

Edunvalvonnassa painottuvat EU-tasolla valmistautuminen vuoden 2027 jälkeiseen rakennepolitiikan aikaan, kansalliseen liikennepolitiikkaan vaikuttaminen eurooppalaisia periaatteita hyödyntäen ja valmistautuminen vuoden 2023 eduskuntavaalien jälkeiseen hallitusohjelmaan. Pohjoisen asiat vaativat laajaa yhteistyöpohjaa haluamiemme muutosten varmistamiseksi.

Vuoden 2022 tavoitteet on asetettu Pohjois-Pohjanmaan liitolle hyväksytyjen strategisten painopisteiden mukaisesti. Pohjoisen vastuullinen vaikuttaja - kansallisesti ja kansainvälisesti, tulevaisuuden rakentaja ja tiedolla johtaja sekä innostuneiden osajien yhteisö on toimintasuunnitelmassa sisällöllisesti aukaistu päämäärineen.

Vaikka kuntien verokertymät ovat kuluneiden vuosien aikana kasvaneet, ei maakuntaliiton kuntien rahoitusosuuteen ole tehty muutoksia. Korona-ajan kokoontumisten ja matkustamisen alhaisempien kustannusten vuoksi kertyneet ylijäämät on kuitenkin syytä käyttää alueemme elinvoiman vahvistamiseen.

Pohjois-Pohjanmaan liitto on viettänyt 90-vuotisen taipaleensa merkkivuotta koronarajoitusten ja uudistumistyön merkeissä. Kuntien toimintaympäristön muutokset ja niiden vaikutus maakuntamme elinvoimaan haastaa meidät edelleen työhön Pohjois-Pohjanmaan hyväksi ja pohjoisen puolesta.

Oulussa 15.11.2021

Pauli Harju
maakuntajohtaja

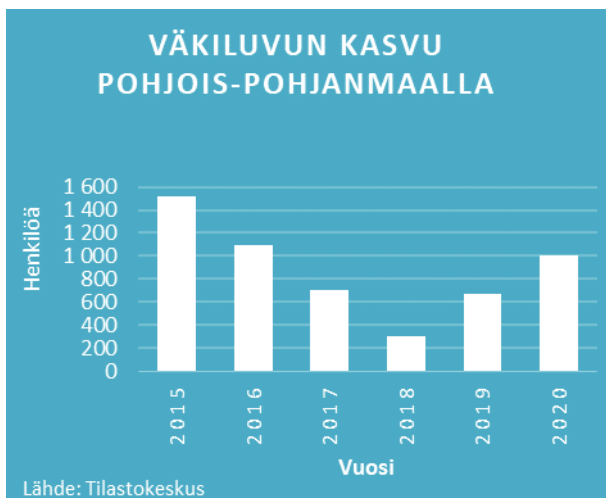

2

Pohjois-Pohjanmaan näkymät

Maakunnan väkiluku kasvussa

Pohjois-Pohjanmaalla väkiluvun kasvu lisääntyi jo toista vuotta peräkkäin. Vuoden 2020 lopussa maakunnassa asui 413 830 asukasta. Väestö kasvoi 1 000 asukkaalla edellisestä vuodesta. Kuntien välinen nettomuutto pieneni, mutta oli yhä negatiivinen noin 500 asukkaalla. Nettomaahanmuutto oli +880 henkilöä. Näin kokonaisnettomuutto oli positiivinen noin 390 henkilön verran (+117 vuonna 2019). Luonnollinen väestönkasvu oli 672 henkilöä vuonna 2020, mikä oli 155 henkilö enemmän kuin edellisenä vuonna. Lapsia syntyi Pohjois-Pohjanmaalle 4 164 vuonna 2020 eli 262 enemmän kuin vuotta aiemmin.

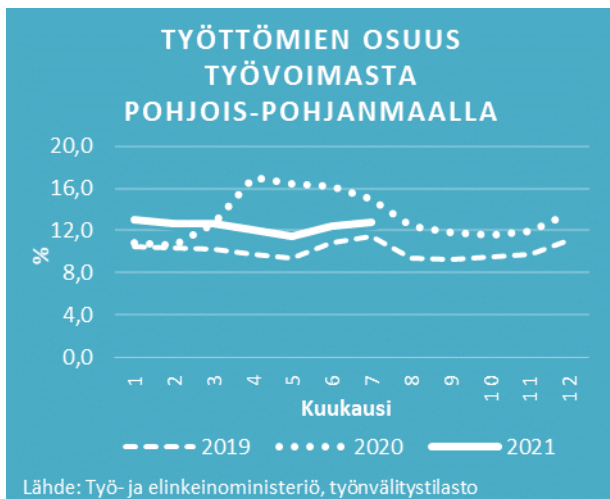
Oulussa asui vuoden 2020 lopussa 50,1 % maakunnan asukkaista. Vuoden lopussa Oulun väkiluku oli 207 327 asukasta, lisäystä edellisestä vuodesta 1 838 asukasta. Oulun seutu oli jälleen kerran ainoa väkilukuaan kasvattanut Pohjois-Pohjanmaan seutu- Oulun seutu kasvoi lähes 2 300 asukkaalla. Suhteellisesti suurinta kasvu oli edellisvuoden tapaan Kempeleessä (+441 asukasta). Seudun kunnista väkilukuaan kasvattivat myös Liminka ja Lumijoki. Oulun seudun kunnista väkiluku

väheni Hailuodossa, Tyrnävällä ja Muhoksella. Oulun seutukunnan ulkopuolella väestömäärä kasvoi Pyhännällä, Kuusamossa, Ylivieskassa ja Kalajoella.

Vuoden 2020 aikana asukasluku väheni Siikajoella, Utajärvellä, Vaalassa, Pyhäjärvellä ja Oulaisessa. Pohjois-Pohjanmaa on yhä ikärakenteeltaan maan nuorin maakunta väestön keski-ikä ollessa 40,8 vuotta. Pohjois-Pohjanmaan asukkaiden keski-ikä on 0,2 vuotta alhaisempi kuin Uudenmaan ja 2,6 vuotta alhaisempi kuin koko maassa keskimäärin. Keski-ikältään vanhin maakunta on Etelä-Savo, 49 vuotta.

Työttömyyden määrä lähenee koronaa edeltävää tasoa

Työttömien osuus työvoimasta oli tammi-heinäkuussa 2021 keskimäärin 12,4 prosenttia. Työttömien osuus aleni edellisvuoden keskiarvosta lähes yhdellä prosenttiyksiköllä. Koko maan työttömien osuus työvoimasta oli vuoden 2020 tammi-heinäkuussa lähes samalla tasolla kuin Pohjois-Pohjanmaalla. Vuoden 2020 huhtikuun työttömyyshuipusta työttömien osuus laski alle 13 prosentin helmikuussa 2021. Tammi-heinäkuussa 2021 työttömiä työnhakijoita oli Pohjois-Pohjanmaalla kuukausittain keskimäärin noin 23 300 henkilöä eli 1 670 vähemmän kuin edellisenä vuonna keskimäärin. Työttömien määrä oli vielä heinäkuussa 2021 noin 2 700 korkeammalla tasolla kuin vuonna 2019 samaan aikaan, mutta ero kahden vuoden takaiseen tilanteeseen on kaventunut tasaisesti koko kuluvan vuoden ajan.

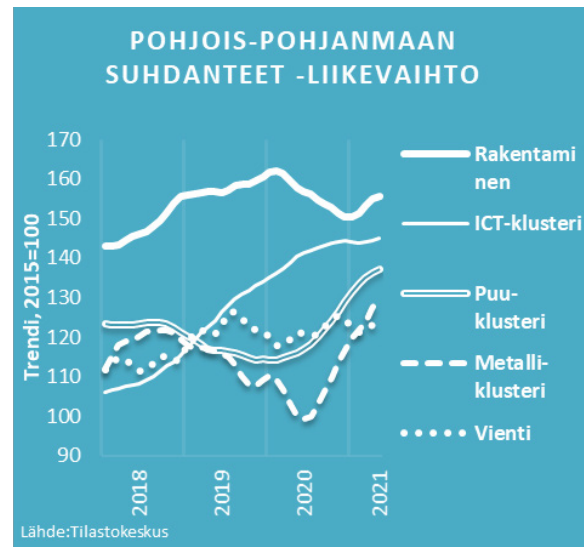
Lomautettuja oli vuoden 2021 tammi-heinäkuussa keskimäärin kuukaudessa noin 2 800, mikä on 2 000 lomautettua vähemmän kuin edellisvuonna keskimäärin. Vastaavanlaista suurta muutosta ei ole tapahtunut lyhennetyllä työviikolla olevien määrässä. Lyhennetyllä työviikolla on ollut kuluva vuoden tammi-heinäkuussa keskimäärin 970 henkilöä, kun edellisenä vuonna lyhennettyä työviikkoa teki keskimäärin 1 040 henkilöä.

Vuoden 2021 tammi-heinäkuussa työttömistä työnhakijoista oli keskimäärin kuukaudessa miehiä 13 400 ja naisia 9 900. Työttömien miesten määrä on alentunut noin 500 työttömällä ja naisten 1 100 työttömällä edellisvuoden keskiarvoista. Suhteellisesti työttömien naisten määrä on alentunut peräti 10 prosenttia, kun työttömien miesten määrän aleneminen on jäänyt alle 4 prosenttiin. Työttömyyden positiivinen kehitys on ulottunut myös nuorten ja yli 50-vuotiaiden ikäryhmiin. Alle 25-vuotiaita työttömiä työnhakijoita oli tammi-heinäkuussa 2021 keskimäärin 6 700 henkilöä, mikä on yli 300 henkilöä vähemmän kuin edellisenä vuonna keskimäärin. Yli 50-vuotiaitten työttömiä työnhakijoita oli vuoden 2021 tammi-heinäkuussa keskimäärin noin 7 500 henkilöä, mikä on 240 henkilöä vähemmän aiempaan vuonna keskimäärin.

Huolestuttavinta työttömyyden osalta kuluva vuonna on ollut pitkäaikaistyöttömyyden kasvu. Yli vuoden yhtäjaksoisesti työttömänä olleita

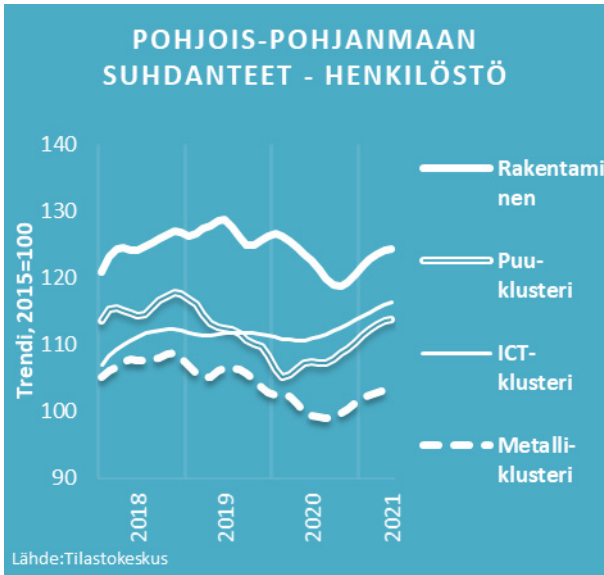
työnhakijoita oli tammi-heinäkuussa 2021 keskimäärin kuukaudessa noin 7 300 henkilöä, mikä on lähes 1 900 enemmän kuin edellisen vuoden keskiarvo. Suhteellisesti vuosikeskiarvo kasvoi 34 prosenttia vuonna 2021 edellisvuodesta. Ulkomaisten työttömien määrä oli vuoden 2021 tammi-heinäkuussa keskimäärin noin 1 070 henkilöä, mikä on lähes sama lukema kuin vuotta aiemmin.

Pohjois-Pohjanmaan suhdannenäkymät myönteiset

Pohjois-Pohjanmaan rakentamisen liikevaihto laski seitsemän prosenttia vuoden 2021 ensimmäisellä neljänneksellä verrattuna edellisen vuoden vastaavaan ajanjaksoon. Rakentamisen liikevaihdon kehitys on kuitenkin ollut kuukausitasolla kasvava koko kuluva vuoden. ICT-klusterin liikevaihdon kasvu oli vuoden ensimmäisellä neljänneksellä kuusi prosenttia, kasvu näyttää jatkuvan myös huhti- ja toukokuussa. Voimakkainta kasvu on ollut puuklusterin (puutuote- ja huonekaluteollisuus) osalta, jonka liikevaihto kasvoi vuoden 2021 ensimmäisellä neljänneksellä lähes 20 prosenttia, mutta kasvuvauhti loiveni hieman huhti-toukokuussa. Metalliklusterin liikevaihdon kasvu on nyt jatkunut 12 kuukautta. Vuoden 2021 ensimmäisellä neljänneksellä metallin liikevaihto kasvoi 10 prosenttia verrattuna vuotta aiempaan ajanjaksoon. Vuonna 2020 Pohjois-Pohjanmaan

maakunnan kaikkien toimialojen vientiliikevaihto laski -1,3 prosenttia edellisvuodesta. Vuoden 2021 ensimmäisellä neljänneksellä vientiliikevaihto kasvoi 2,0 prosenttia vuodentakaisesta. Huhtikuussa vienti kasvoi 5,9 prosenttia ja laski toukokuussa -2,0 prosenttia vuotta aiemmasta.

Pohjois-Pohjanmaan rakentamisen henkilöstömäärä laski vuoden 2021 ensimmäisellä neljänneksellä -3,6 prosenttia verrattuna vuoden 2020 ensimmäiseen neljännekseen. Vuoden 2021 huhtikuussa henkilöstömäärä kasvoi 3,0 prosenttia ja toukokuussa 0,9 prosenttia vuodentakaisesta. Puuklusterin henkilöstömäärä kasvoi vuoden 2021 ensimmäisellä neljänneksellä seitsemän prosenttia vuodentakaisesta. Klusterin henkilöstömäärän kasvu pysyi huhti-toukokuussa 6–8 prosentin tasolla. ICT-klusterin henkilöstömäärä kasvoi 2021 ensimmäisellä neljänneksellä lähes viisi prosenttia vuoteen 2020 verrattuna. Henkilöstömäärän kasvuvauhti kiihtyi huhtikuun neljästä prosentista toukokuun lähes yhdeksän prosentin kasvuun verrattuna edelliseen vuoteen. Metalliklusterin henkilöstömäärä oli vuoden 2021 ensimmäisellä neljänneksellä 0,3 prosenttia vuodentakaisesta. Huhtikuussa henkilöstömäärä kasvoi 3,1 prosenttia ja toukokuussa kasvu tuplaantui 6,3 prosenttiin.

Verotilitykset kunnille vahvassa kasvussa

Seitsemän maakunnan kuntaa muutti tuloveroprosenttiaan vuodelle 2021. Suurimman yhden prosenttiyksikön korotuksen teki Ylivieska, jonka tuloveroprosentti on nyt maakunnan korkein, 23 prosenttia, ja toiseksi suurin koko maassa. Muut tuloveroprosenttia korottaneet kunnat olivat Ii, Merijärvi, Muhos, Oulu, Pudasjärvi ja Raahе. Ii ja Pudasjärvi tekivät pieniä korotuksia kiinteistöveroprosentteihin, kun taas Siikajoki ja Siikalatva tekivät alennuksia. Maakunnan kunnista tuloveroprosentti on alhaisin edelleen Pyhännällä, 19,75 prosenttia. 11 kunnan tuloveroprosentti on 22 tai enemmän.

Kunnallisverotilitykset olivat vuoden 2021 tammi-elokuun aikana suuremmat yhtä lukuun ottomatta kaikissa Pohjois-Pohjanmaan kunnassa verrattuna edellisen vuoden vastaavaan ajanjaksoon. Kunnallisverotilitykset olivat aiempaa vuotta hieman alemmalla tasolla Kärsämäellä. Yhteensä maakunnan tilitykset olivat lähes 63 miljoonaa euroa suuremmat kuin vastaavalla ajanjaksolla edellisenä vuonna. Tuloverojen tilityksissä euromääräisesti suurin kasvu oli Oulussa (+39 milj. €), Ylivieskassa (+3,4 milj. €), Raahessa (+3,3 milj. €) ja Kempeleessä (+3,1 milj. €). Suhteellisesti eniten tuloverotilitykset kasvoivat Ylivieskassa, Iissä, Oulussa ja Merijärvellä.

Yhteisöverotilitykset kasvoivat kaikissa maakunnan kunnista tammi-elokuun tilitysten osalta verrattuna edellisvuoden vastaavaan ajanjaksoon. Koko maakunnan yhteenlasketut kumulatiiviset yhteisöverotilitykset elokuussa 2021 olivat lähes 27 miljoonaa euroa suuremmat kuin vuotta aiemmin samaan aikaan. Eniten yhteisöverotilitykset kasvoivat Oulussa (+13,6 milj. €), Kuusamossa (+1,4 milj. €) ja Raahessa (+1,4 milj. €). Suhteellisesti eniten yhteisöverotilitykset kasvoivat Sievissä, Limingassa, Tyrnävällä, Merijärvellä ja Kärsämäellä. Alhaisin yhteisöverotilitysten nousu oli Pyhäjärvellä. Osana valtion tukitoimia kuntataloudelle kuntaryhmän jako-osuutta korotettiin kymmenellä

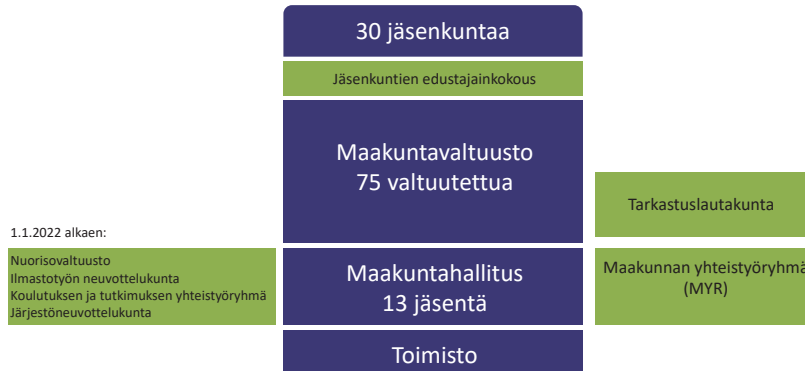
prosenttiyksiköllä vuosille 2020 ja 2021.

Kiinteistöverotilitysten osalta kuluva vuosi on ollut kunnille vahva, koska vuonna 2020 kiinteistöverotus siirtyi joustavaan valmistumiseen ja merkittävä osuus vuoden 2020 verosta siirtyi tilitettäväksi vuoden 2021 puolella. Pohjois-Pohjanmaan kunnille tilitettiin vuoden 2021 elokuun loppuun mennessä noin viidennes enemmän kiinteistöveroja kuin vuotta aiemmin. Euromäärisesti kunnille on tilitetty 11 miljoonaa euroa enemmän. Vain Raahessa kiinteistöverotilitykset vähenivät vuoden 2021 tammi-elokuun aikana verrattuna edellisen vuoden vastaavaan ajanjaksoon. Eniten kiinteistöverotilitykset kasvoivat Oulussa (+6 milj. €) ja Kuusamossa (+0,8 milj. €). Suhteellisesti suurinta kasvu oli Reisjärvellä, Pyhännällä, Pudasjärvellä ja Pyhäjoella.

Yhteenlasketut verotilitykset kasvoivat kaikissa Pohjois-Pohjanmaan kunnissa vuoden 2021 tammi-elokuun aikana vuodentakaisesta. Maakunnan tasolla tilitykset kasvoivat yli 100 miljoonaa euroa (+9,8 %). Suhteellisesti suurinta kasvu yhteenlasketuissa tilityksissä oli Sievissä, Ylivieskassa, Pyhännällä ja Pudasjärvellä. Määrällisesti kasvu oli suurinta Oulussa, Ylivieskassa, Raahessa ja Kempeleessä. Verotilitysten positiivinen kehitykseen on osittain vaikuttaneet valtion määräaikaisten tukitoimet kunnille, mutta pääosin hyvä kehitys kertoo talouden piristymisestä koronaepidemian hellittäessä.

3

Maakuntaliiton johtaminen

Pohjois-Pohjanmaan liiton kuntayhtymän luottamushenkilöorganisaatio perustuu kunta- ja aluekehityslakiin sekä liiton perussopimukseen. Kuntayhtymän toimielimiä ovat perussopimuksen mukaiset jäsenkuntien edustajainkokous, maakuntavaltuusto, maakuntahallitus, tarkastuslautakunta ja maakunnan yhteistyöryhmä. Maakuntavaltuusto voi perustaa muita pysyviä lautakuntia, neuvottelukuntia ja yhteistyöryhmiä. Vakiintuneen käytännön mukaan maakuntahallitus nimeää toimikautensa ajaksi asiantuntijoista koostuvia työryhmiä oman toimintansa tukemiseksi. Tulevalle toimikaudelle esitetään nimettäväksi nuorisovaltuusto, ilmastotyön neuvottelukunta, koulutuksen ja tutkimuksen yhteistyöryhmä sekä järjestöneuvottelukunta.

Pohjois-Pohjanmaan liiton toimiston johtamisorganisaatio muuttuu 1.1.2022 lukien. Maakuntavaltuusto on päättänyt asiasta uuden hallintosäännön hyväksymisen yhteydessä. Pohjois-Pohjanmaan liiton toimistoa johtaa maakuntajohtaja. Toimisto on jaettu toiminnan (ml. henkilöstö) ja talouden järjestämistä varten kolmeen vastuualueeseen:

1. maakunnan kehittäminen ja rahoitus
2. maakunnan suunnittelu ja osaaminen
3. hallinto.

Maakunnan kehittämisen ja rahoituksen vastuualueelle kuuluvat tehtävät ovat maakunnan kehittämistehtävät, aluekehittämisen rahoitus, kansainvälisyystoimintojen koordinointi sekä Karelia-ohjelman hallintoviranomaisen tehtävät. Vastuualueen johtajana toimii kehitysjohtaja.

Maakunnan suunnittelun ja osaamisen vastuualueelle kuuluvat tehtävät ovat ennakointitehtävä, maakuntakaava sekä maakuntaohjelma. Vastuualueen johtajana toimii suunnittelujohtaja.

Hallinnon vastuualueelle kuuluvat tehtävät ovat luottamushenkilöhallinto, liiton sisäiset palvelut sekä aluekehitysrahoituksen maksustustehtävät. Vastuualueen johtajana toimii hallinto- ja henkilöstöjohtaja.

4

Strategiset tavoitteet 2022–2024

STRATEGISET TAVOITTEET 2022 - 2024		
Strateginen linjaus 2024: Maakunnan fyysinen ja digitaalinen saavutettavuus		
Tavoite 2022	Mittari	Vastuutahot
Maakunnan aseman parantaminen eurooppalaisessa ja kansallisessa liikennepoliitikassa.	1) TEN-T-ydinverkkokäytävän kärkihankkeiden edunvalvonta ja edistäminen (sis. Päärata ja VT4). 2) Perusväylänpidon rahoituksen tasokorotukset.	1) Maakunnan suunnittelu ja osaaminen, maakuntajohtaja. 2) Maakuntahallitus, maakuntajohtaja.
Tietoliikenneyhteyksien ja palveluiden kehittämisen tukeminen.	Maakunnan kiinteän laajakaistan kattavuuden lisääminen ja koordinointi.	Maakunnan suunnittelu ja osaaminen
Strateginen linjaus 2024: Kannattavan yritystoiminnan ja kilpailukyvyn edellytykset		
Tavoite 2022	Mittari	Vastuutahot
Uudistuva ja osaava Suomi 2021-2027 -ohjelman toteuttaminen.	Rakennerahasto-ohjelman käynnistäminen sekä kaksi rahoitushakua.	Maakunnan kehittäminen ja rahoitus.
Älykkään erikoistumisen strategian toteuttaminen; toimintaan osallistuminen, vakiinnuttaminen sekä alueen kv-rahoituksen vahvistaminen.	Strategian integrointi rakennerahastovaroin rahoitettaviin hankkeisiin sekä vuosittaisen seurantaprosessin aloittaminen.	Maakunnan kehittäminen ja rahoitus
Maakunnan muutoskyky selvityksen tekeminen, jolla tuetaan ja vahvistetaan tutkimus- ja innovaatiotoimintaa sekä kilpailukykyä.	Muutoskyky selvityksen tekeminen.	Maakunnan kehittäminen ja rahoitus
Maakunnan tulevaisuustyö tukee alueen toimialojen uudistumista ja kilpailukykyä.	Tuottavuus selvitys ja ilmastotiekartta rakennemuutosten ennakoinnissa.	Maakunnan suunnittelu ja osaaminen, maakunnan kehittäminen ja rahoitus.
Strateginen linjaus 2024: Euroopan unionin pohjoisten alueiden painoarvo ja siihen kohdistuva säättely.		
Tavoite 2022	Mittari	Vastuutahot
Pohjoisten liikenneyhteyksien painoarvon vahvistaminen ohjelmissa ja päätöksenteossa.	CPMR:n ja BEATA:n liikennetyöryhmissä sekä Perämerenkaaren vyöhykehankkeessa vaikuttaminen.	Maakunnan suunnittelu ja osaaminen, maakunnan kehittäminen ja rahoitus.
Maakunnan profiloituminen pohjoisuudella kansainvälisissä verkostoissa.	NSPA-yhteistyöverkoston sekä Itä- ja Pohjois-Suomen EU-toimiston (Bryssel) kautta vaikuttaminen EU-koheesiopolitiikkaan sekä vuoden 2027 jälkeisen ohjelmakautteen. Aurora-ohjelman hyödyntäminen, seuranta ja valvonta.	Maakunnan kehittäminen ja rahoitus.
Pohjoisten maakuntatoimijoiden mukaan saaminen keskeisiin kansallisiin ja kansainvälisiin valmisteluihin.	Kv-ohjelman toteuttaminen ja viestintä.	Maakunnan kehittäminen ja rahoitus.

Strateginen linjaus 2024: Kuntien elinvoimaisuus ja uudistuminen		
Tavoite 2022	Mittari	Vastuutahot
Kuntien tukeminen sote- ja TE-palvelu-uudistuksessa.	Osallistuminen alueen työllisyyspilottien työryhmiin ja elinvoimatyöryhmän työskentely. Kuntajohtajaverkostotyö sekä tarvittaessa erilaisten selvitysten tekeminen ja hankkeiden tukeminen.	Maakuntajohtaja, maakunnan kehittäminen ja rahoitus, maakunnan suunnittelu ja osaaminen, hallinto.
Osallisuus- ja hyvinvointityön uudistaminen osana alue- ja kuntareformeja.	Hyvinvointialuevalmisteluun vaikuttaminen onnistuneen siirtymisen varmistamiseksi. Maakuntaohjelman kärkihankkeiden käynnistäminen.	Maakunnan suunnittelu ja osaaminen.
Maakunnan markkinointi kuntien ja muiden kehittäjätahojen kanssa.	Maakunnan tunnettavuus -kärkihankkeen käynnistäminen yhdessä kuntien kanssa.	Maakunnan kehittäminen ja rahoitus.
Osaavan työvoiman saatavuuden parantaminen.	Osaamis- ja työvoimatarpeen ennakointi osana aluekehittämistä sekä tuetaan koulutuksen kehittämistä ja muutokkyvykkyyttä.	Maakunnan suunnittelu ja osaaminen, maakunnan kehittäminen ja rahoitus.
Strateginen linjaus 2024: Tulevaisuuden rakentaja ja tiedolla johtaja		
Tavoite 2022	Mittari	Vastuutahot
Muutosten tunnistaminen ja vaikuttava tulevaisuustyö.	Säännöllisesti päivitettävä tilanne- ja tulevaisuuskuva sekä skenaariotyön alueellisen asiantuntijaverkoston käynnistäminen.	Maakunnan suunnittelu ja osaaminen.
Uuden maakuntaohjelman toteuttaminen.	Maakuntaohjelman kärkihankkeiden asteittainen käynnistäminen.	Maakunnan suunnittelu ja osaaminen.
Maakuntakaavan uudistaminen.	Maakuntakaavan valmisteluvaiheen kuuleminen ja palautteen käsittely.	Maakunnan suunnittelu ja osaaminen.
Maakunnan tahtotilan varmistaminen aluekehityskeskustelussa.	Aluekehityskeskusteluprosessi.	Maakuntajohtaja, maakunnan kehittäminen ja rahoitus, maakunnan suunnittelu ja osaaminen.
Kehittämisrahoituksen vaikuttavuuden edistäminen ja valvonta.	Indikaattoriseuranta, rahoitusinfot ja tiedotustilaisuudet, ohjausryhmätyöskentely.	Maakunnan kehittäminen ja rahoitus.
Strateginen linjaus 2024: Innostuneiden osajien yhteisö		
Tavoite 2022	Mittari	Vastuutahot
Uuden johtamisjärjestelmän vakiinnuttaminen.	Johtoryhmän ja johtotiimin säännöllinen työskentely. Hybridityön johtamisen kehittäminen.	Maakuntajohtaja, maakunnan suunnittelu ja osaaminen, maakunnan kehittäminen ja rahoitus, hallinto.
Henkilöstön muutokkyvykkyiden vahvistaminen.	Maakuntien liitot: Yhdessä oppien ja kehittyen -kehittämishankkeen toteuttaminen; työhyvinvoinnin ja työkyvyn johtaminen sekä seuranta.	Johtoryhmä, yhteistyötoimikunta.
Toiminnan vaikuttavuus ja riskienhallinta.	1) Tavoitteiden asettaminen ja vaikuttavuuden seuranta kehityskeskusteluissa. 2) Sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan ohjeen päivittäminen.	1) Maakuntajohtaja, vastuualuejohtajat, johtotiimi. 2) Hallinto.

5 Toiminta ja tavoitteet

5.1 Luottamushenkilöhallinto

Vuoden 2021 kuntavaalit toimitettiin koronavirustilanteen vuoksi kesäkuussa. Vuosi 2022 on Pohjois-Pohjanmaan liiton uusien toimielinten ensimmäinen täysi toimintavuosi.

Pohjois-Pohjanmaan liiton ylintä päätösvaltaa käyttää maakuntavaltuusto, joka päättää liiton toiminnan tavoitteista ja taloudesta sekä keskeisimmistä liiton toimintaa ohjaavista ohjelmista ja suunnitelmista. Vuonna 2022 maakuntavaltuusto kokoontuu kaksi kertaa.

Maakuntahallitus vastaa liiton käytännön toiminnasta ja hallinnosta sekä toteuttaa valtuuston aluekehitystyölle, alueiden käytön suunnittelulle sekä edunvalvonnalle asettamia tavoitteita. Maakuntahallitus osallistuu tiiviisti maakuntakaavoitusta, maakunnan kehittämistä ja edunvalvontaa koskevien asioiden valmisteluun kaikissa käsittelyvaiheissa. Maakuntahallituksen kokouksia pidetään 10–12 kertaa vuonna 2022. Kokousten lisäksi maakuntahallitus kokoontuu tarvittaessa erillisiin kehittämis- ja suunnitteluseminaareihin. Vuoden 2022 budjetissa on varauduttu yhden ulkomaanmatkan kustannuksiin.

Maakuntavaltuutetuille ja maakuntahallituksen jäsenille tarjotaan yhteinen koulutuskokonaisuus, jonka aiheina ovat maakunnan liiton toiminta, maankäyttö ja maakuntakaava sekä alueiden kehittäminen. Koulutus toteutetaan kolmena webinaarina joulukuun 2021–tammikuun 2022 aikana.

Tarkastuslautakunta suorittaa liiton toiminnan ja talouden tarkastuksen oman arviointisuunnitelmansa pohjalta. Tarkastuslautakunnan ydintehtäviin kuuluu valtuuston asettamien toiminnan ja talouden tavoitteiden, toiminnan tuloksellisuuden ja tarkoituksenmukaisuuden sekä talouden tasapainotuksen toteutumisen arviointi sekä sidonnaisuuksien ilmoittamisvelvollisuuden noudattamisen valvonta. Tarkastuslautakunta pitää viisi kokousta vuonna 2022 sekä osallistuu webinaarimuotoiseen koulutukseen.

Vuonna 2022 toimivat maakuntahallituksen ja maakuntajohtajan nimeämät toimi- ja neuvottelukunnat sekä yhteistyöryhmät. Pohjois-Suomen neuvottelukunta on Pohjois-Pohjanmaan, Lapin, Keski-Pohjanmaan sekä Kainuun maakuntien yhteinen yhteistyö- ja edunvalvontaelin, joka edistää Pohjois-Suomen yhteisiä asioita sekä kansallisella että kansainvälisellä tasolla. Pohjois-Pohjanmaan liitto organisoii aluekehityslain mukaisen ja maakuntahallituksen asettaman maakunnan yhteistyöryhmän (MYR) toiminnan ohjelmakaudella 2021–2027. Yhteistyöryhmän tehtävänä on huolehtia maakunnan aluekehittämistoimenpiteiden yhteensovittamisesta. Maakunnan yhteistyöryhmän kustannukset katetaan pääsääntöisesti Euroopan aluekehitysrahaston teknisestä tuesta. Vuosittain pidetään 4–6 kokousta. Maakuntajohtaja toimii maakunnan yhteistyöryhmän esittelijänä ja yhteistyöryhmän sihteeristön puheenjohtajana. Pohjois-Pohjanmaan liitto vastaa maakunnan yhteistyöryhmän kokouskäytännöistä ja tiedotuksesta. Luottamushenkilöiden edustusvaroilla katetaan

maakuntaliiton eri tilaisuuksien, kuten maakuntapäivien ja kansainvälisen naistenpäivän vastaanoton, kuluja. Pohjois-Pohjanmaan liitto on perinteisesti järjestänyt maakunnan keskeisille toimijoille ja yhteistyötahoille loppiaisvastaanoton, jonka yhteydessä jaetaan Pohjois-Pohjanmaa-palkinto. Lisäksi varaudutaan yhteistyökumppaneiden kanssa järjestettäviin seminaareihin ja tilaisuuksiin.

5.2 Maakunnan kehittäminen ja rahoitus

Maakunnan kehittämisen ja rahoituksen vastuualue vastaa alueiden kehittämislain mukaisesti maakunnan yleisestä kehittämisestä, valmistelee ja vastaa aluekehitysrahoituksen välineiden hyödyntämisestä sekä päätöksenteosta. Vastuualue koordinoi maakuntaliiton kansainvälistä toimintaa sekä hoitaa Karelia-ohjelman hallintoviranomaisen tehtävät.

Vastuualue edistää kuntien elinkeinoelämän vaikuttavuutta, toteuttaa ja seuraa tulevaa maakuntaohjelmaa. Vastuualue integroi älykkään erikoistumisen painopistealueet maakuntaohjelman seurantatyöhön vuosittain yhdessä sidosryhmien kanssa.

Maakunnan kehittämisen toimintamallit ja kärkihankkeet

Maakuntatasolla liitto vastaa aluekehittämislain mukaisen aluekehittämisspätöksen toimeenpanoprosessista. ALKE-päätöksen painopisteet ja aluekehittämisen toimintamalli otetaan huomioon työskentelyssä. Valtioneuvosto on päättänyt aluekehittämisen tavoitteeksi kestävät ja elinvoimaiset alueet. Liitto vastaa aluekehityskeskustelun koordinaatiosta maakunnan eri toimijoiden ja sidosryhmien kesken sekä ALKE-keskustelun toteutuksesta ja vaikuttavuuden

seurannasta.

Maakuntaohjelman valmistelussa on noussut esiin aluekehityksen näkökulmasta erityisesti yrittäjyyden, työllisyyden, työllisyysrakenteiden ja työelämän muutoksien yhteensovittaminen, yrittäjien jaksaminen sekä maakunnan muutoskyvykkyyden selvittäminen ja vahvistaminen. Tavoitteina ovat myös yritysmyönteisyyden kasvattaminen päätöksenteossa sekä kunta-että maakuntatasolla sekä yrittäjyyspolkujen monipuolistaminen ja sujuvoittaminen mukaan lukien omistajanvaihdokset. Liitto osallistuu meneillään olevien työllisyyskokeilujen seurantaan ja kuntien tukemiseen työllisyyden hoitamisen siirtyessä kuntien vastuulle. Alueen haasteena on työvoiman saatavuus. Osaamisen varmistaminen sekä ilmastonmuutokseen sopeutumisen toimenpiteet koskevat erityisesti osa-alueita, joilla yritykset pystyvät lisäämään kilpailukykyään ja liiketoiminnan kannattavuutta. Työtä tukee elinvoimaryhmä, jossa on jäsenenä kuntien elinkeinotoiminnan kehittämisestä ja toteuttamisesta vastaavat kehittämissyhtiöt ja henkilöt.

Maakunnan kilpailukyvyyn lisääminen tulee tapahtua sekä kansallisen että kansainvälisen profiloitumisen kautta. Vuoden 2022 aikana käynnistetään yrityslähtöinen maakunnan kansainvälinen uudistuvien yritysten kasvu- ja tukiohjelma sekä maakunnallinen viestinnän kärkihanke, jossa huomioidaan maakunnan ja sen kuntien laaja-alainen ja kokoava profilointi.

Uuden rakennerahasto-ohjelman Uudistuva ja osaava Suomi 2021–2027 alkaessa tehostetaan rahoituksen seuranta hankkeiden tavoitteiden toteuman, vaikuttavuuden ja tuloksellisuuden sekä älykkään erikoistumisen näkökulmasta. Vastuualue sovittaa ja hyödyntää yhteen alueen jo olemassa olevia ekosysteemejä (Oulun innovaatioallianssi ja Oulun eteläisen OIA, Kasvun suunta 2030) sekä vuoden 2021 aikana käynnistettyjä työ- ja elinkeinoministeriön päättämiä verkosto- ja vyöhykehankkeita. Pohjois-Pohjanmaan liitto

tukee Elinkeinot murroksessa -hankkeessa tehtyjä toimenpiteitä kohdentaen resurssia vuodelle 2022. Vastuualue koordinoi matkailun yhteistyöryhmän toimintaa sekä osallistuu koulutuksen ja tutkimuksen yhteistyöryhmän toimintaan.

Maakunnan rahoittamisen välineet

Kestävää kasvua ja työtä 2014–2020 – Suomen rakennerahasto-ohjelman toteuttaminen

Vuonna 2022 toteutetaan ohjelmakauden viimeinen hakukierros, johon rahoitus saadaan ohjelmakauden aikana päättyneiden hankkeiden vapautuvista rahoituksista. Pääsääntöisesti hankkeiden toteuttaminen päättyy vuoden 2022 lopussa, kuitenkin viimeistään 31.8.2023 mennessä. Ohjelmakauden toteuttamisesta ja tuloksista tiedotetaan maakuntahallitusta kerran vuona 2022.

Kansallinen aluekehitysrahoitus

Maakuntaliittojen käytettäväksi kohdennetaan kansallista Alueiden kestävän kasvun ja elinvoiman tukeminen (AKKE) -määrärahaa. Pohjois-Pohjanmaan liitto vastaa rahoituksen toimeenpanosta. Vuonna 2022 myönnettävillä varoilla toteutetaan pieniä hankkeita, joilla pohjustetaan uusia avauksia. Lisäksi AKKE-määrärahasta rahoitetaan Oulu innovaatioallianssin 2021–27 käynnistäminen, Kansallinen vetyverkosto, Hyvinvointi- ja terveysdatan kansallinen innovaatioekosysteemi sekä Perämeren kehittämisvyöhyke. Pohjois-Pohjanmaan liitto tekee määrärahan myöntöpäätökset, valvoo hankkeiden laillisuutta ja toimintaa sekä suorittaa hankkeiden maksatukset.

Uudistuva ja osaava Suomi 2021–2027 – EU:n alue- ja rakennepolitiikan ohjelman käynnistäminen EU:n alue- ja rakennepolitiikan ohjelmakauden

2021–2027 toimeenpano käynnistyy 1.11.2021, jolloin Uudistuva ja osaava Suomi -ohjelman toteutus Euroopan aluekehitysrahaston (EAKR) ja Euroopan sosiaalirahaston (ESR) osalta alkaa. Oikeudenmukaisen siirtymän rahaston (JTF) toimeenpano käynnistyy vuoden 2022 alkupuolella. Pohjois-Pohjanmaan liiton johdolla valmistellaan ohjelman alueellinen rahoitussuunnitelma ja siihen sisältyvät rahoituksen painopisteet. JTF-rahaston toimeenpano pohjautuu Pohjois-Pohjanmaan oikeudenmukaisen siirtymän suunnitelmaan. Pohjois-Pohjanmaan liitto toimii välittävänä viranomaisena EAKR- ja JTF-rahoituksissa.

Vuonna 2022 pyritään toteuttamaan kaksi hakukierrosta. Ennen haun avaamista järjestetään infotilaisuudet. Ohjelman toteuttamisesta tiedotetaan maakuntahallitusta ja -valtuustoa kaksi kertaa vuodessa. Ohjelman toimeenpano tehdään hallinto- ja valvontajärjestelmän mukaisesti. Vastuualue vastaa maakunnan yhteistyöryhmän ja maakunnan yhteistyöryhmän sihteeristön toiminnasta.

Älykäs erikoistuminen ja S3-kokonaisuudet

Älykäs erikoistuminen on EU:n alueiden innovaatiopolitiikkaa, jossa alueet tunnistavat omat vahvuutensa. Valittuja älykkään erikoistumisen kärkiä tuetaan kehittämällä ja tukemalla innovaatiojärjestelmiä, joiden tavoitteena on elinkeinoelämän uudistaminen ja vahvistaminen. Älykkään erikoistumisen strategialla varmistetaan, että rahastoista myönnetty EU-tuki on tehokasta ja vaikuttavaa. Maakunnan älykkään erikoistumisen painopisteissä korostuvat ilmastoviisaus, uudistuva ja hyvinvoiva Pohjois-Pohjanmaa. Kansainvälisyys, vastuullisuus ja verkostoituminen ovat toimintatapoja, joiden avulla Pohjois-Pohjanmaalla kasvatetaan osaamista, nostetaan kilpailukykyä ja edistetään valittujen painopistealojen kehittymistä strategiassa esitettyyn suuntaan.

Pohjois-Pohjanmaa on yksi Suomen

merkittävimmistä innovaatioalueista. Kansainvälisesti verkottuneet ja vahvat ekosysteemit tukevat aluetalouden kasvua. Kansainvälisten kumppanuuksien ja verkostoitumisen toimia edistetään älykkään erikoistumisen strategiaan liittyvissä valituissa teemoissa: monipuoliset digitaaliset palvelut ja tuotteet, uudistuva ja vähäpäästöinen teollisuus, kokonaisvaltainen terveys ja hyvinvointi, kestävä rakentaminen ja liikkuminen, innovatiivinen bio- ja kiertotalous sekä älykäs elintarviketuotanto. Teemoja tukevat Pohjois-Pohjanmaan maakunnan ja eri EU:n alueiden kanssa solmitut älykkään erikoistumisen kumppanuudet. Pohjois-Pohjanmaan liitto on solminut yhdeksän S3-kumppanuutta: Personalised medicine, Medical technology, Safe and sustainable mobility, Advance materials for batteries, Water smart territories, High performance production through 3D printing, Traceability & Big Data, High tech farming ja Geothermal energy. Vetovastuu on Wireless ICT -kumppanuudessa. Näiden myötä liitto ja alueen toimijat ovat mukana usean toimialan EU-tasoisessa yhteistyössä. Kumppanuuksien avulla lisätään alueen kansainvälistä yritysyhteistyötä, vahvistetaan tki-kehitysympäristöjä sekä nostetaan hakemusten määrää ja osallistumisia kansainvälisissä hankkeissa. Liiton asiantuntijat tukevat kumppanuuksien ja verkostoitumisen eteenpäin viemistä kokonaisuuksissa, jotka edistävät älykkään erikoistumisen strategiassa asetettujen tavoitteiden saavuttamista sekä seuraavat verkostoissa tapahtuvaa kehitystä.

Kansainvälisyys yritystoiminnan vahvistamisen ja kilpailukyvyyn parantamisen edellytyksenä

Pohjois-Pohjanmaan liiton kansainvälisen toiminnan tavoitteena on edistää uutta yritystoimintaa, yritysten kasvua, uudistumista ja kansainvälistymistä sekä työllisyyttä, osaavan työvoiman saatavuutta ja työmarkkinoiden muutosta. Pohjois-Pohjanmaan liiton kansainvälinen toiminta tähtää kasvun ja vetovoiman kasvattamiseen. Koronaepidemia heikensi kansainvälistä yhteistyötä ja työvoiman

liikkuvuutta, jonka lisäksi rajojen sulkeminen esti normaalin rajat ylittävän yhteistyön. Koronaepidemiasta kärsineitä toimialoja ovat etenkin kansainvälisyydestä hyötyvät matkailu ja kulttuuri. Oulun kaupungin valinta vuoden 2026 Euroopan kulttuuripääkaupungiksi on hyödynnettävä alueella. Sisältöalojen ja kulttuurin kehittäminen kehittää myös matkailua ja yleistä elinvoimaa.

Kansainvälisten rahoitushakujen aktivoinnilla ja neuvonnalla tuetaan alueen elinkeinoelämän uudistamista ja innovaatioekosysteemien kiinnittymistä kansainvälisiin verkostoihin. Vetovoimatoimenpiteillä edistetään investointien sijoittumista maakuntaan ja tuetaan yritystoiminnan kilpailukykyä. Yhteistyössä kuntien elinkeinoyhtiöiden, kolmannen sektorin toimijoiden sekä alueen korkeakoulujen kanssa kansainvälistä rahoitusta voidaan kasvattaa alueella. Suoria kansainvälisiä rahoituksia ovat Pohjois-Pohjanmaalla toistaiseksi hyödyntäneet pääosin korkeakoulut ja muutamat yritykset. Tavoitteena on panostaa alueen toimijoiden onnistumiseen suorissa EU-rahoitushauissa, rahoitusosaamisen kehittämiseen, verkostoitumiseen ja alueen näkyvyyteen Euroopassa. Pysyvien vaikutusten aikaansaamiseksi toimintaa kehitetään ja varmistetaan jatkuvuus. Tavoitteena on vakinaistaa toiminnassa oleva kansainvälisten rahoitusten neuvontatyö Pohjois-Pohjanmaan EU-rahoituksen lisäämiseksi liiton pysyväksi toiminnaksi vuoden 2023 alusta lukien. Toiminnassa hyödynnetään Itä- ja Pohjois-Suomen Brysselin toimistoa, jolla on merkittävä rooli kilpailukykyisten konsortioiden muodostamiseksi ja hakemuksen valmistelun tukena.

Toimialojen läpileikkaavuutta tuetaan koulutusvientiä ja elintarviketaloutta aktivoivilla toimenpiteillä Pohjois-Pohjanmaan elintarviketarvikestrategian mukaisesti. Matkailun kasvun edistäminen on osa Pohjois-Pohjanmaan matkailustrategiaa. Uutena alana on tunnistettu kyberturvallisuus. Innovaatiotoiminnan kansainvälistyminen edellyttää

innovaatioympäristöjen jatkuvaa kehittämistä sekä innovaatioiden kaupallistamista. Pohjois-Pohjanmaa on ollut mukana Itä- ja Pohjois-Suomen vastuullisen kaivannaisalan toimintasuunnitelma hankkeessa. Suomen Barentsin euroarktinen puheenjohtajuus alkaa lokakuussa 2021. Se mahdollistaa dialogin EU:n ja Venäjän välillä. Pohjois-Pohjanmaan tulee hyödyntää sijaintinsa solmukohtana.

Suomen ja etenkin Pohjois-Suomen tulee pitää EU:n arktista ulottuvuutta esillä. EU:n Arktisen politiikan päivityksen yhtenä syynä on ilmaston muutoksen nopeutuminen. Jään sulaminen ja Koillisväylän avautuminen lisäävät arktisen alueen strategista painopistettä ja kiinnostusta sen luonnonvaroihin.

EU- ja kansainvälisen toiminnan kautta syntyvät verkostot ja toiminta

Pohjois-Pohjanmaan liitto on aktiivinen pohjoismaisessa, eurooppalaisessa sekä Barentsin alueen yhteistyössä etabloitujen verkostojen ja järjestöjen puitteissa. Kansainvälisyys on alueen kilpailukyvyyn, kehittymisen ja kasvun edellytys. Liitto hakee kansainvälistä kumppanuutta ja yhteistyötä aluekehityksen, koulutuksen ja tutkimuksen sekä yritys- ja elinkeinoelämän verkostoissa, tilaisuuksissa ja hankkeissa. Liitto pyrkii vaikuttamaan EU:n arktisen politiikan linjauksiin.

Maakuntaohjelman mukaisesti Pohjois-Pohjanmaan elinkeinoelämää uudistetaan verkottamalla ja tukemalla innovaatioekosysteemiä. Maakunnan julkisten ja yksityisten tutkimus-, kehittämis- ja innovaatio toimijoiden kansainvälisen yhteistyön lisäämistä tuetaan. Jäsenyys ja aktiivinen toiminta kv-järjestöissä ja verkostoissa mahdollistaa paikan EU:n sisällä teollisuuden ja teknologian eturintamassa valituilla aloilla. Tavoitteena on parantaa toimijoiden valmiuksia edunajamiseen erillisohjelmien suhteen ja kasvattaa omaa osaamista. Tavoitteena Pohjois-Pohjanmaan EU-rahoituksen lisääminen.

Pohjois-Pohjanmaan maakuntatoimijoita kannustetaan mukaan eri verkostoihin. Se antaa mahdollisuuden parhaiden käytäntöjen jakamiseen, mielipiteen muodostukseen omaa aluetta laajemman kokonaisuuden puitteissa, pätevien ja luotettavien kumppaneiden löytymiseen kv-hankkeisiin sekä yhteistyön eurooppalaisella tasolla.

Pohjois-Pohjanmaan liitto osallistuu Perifeeristen merellisten alueiden liiton (CPRM) toimintaan ja erityisesti Itämeren komission työryhmiin, jotka ovat Transport Working Group (liikenneasioiden työryhmä), Maritime Working Group (meriasioiden työryhmä) ja Energy and Climate Working Group (energia- ja ilmastoasioiden työryhmä). Itämeren komission työryhmillä on keskeinen rooli asiasisältöjen valmistelussa CPRM:n päätöksenteossa.

EU-politiikkaa ja -asioita koskevaa keskustelua ja vuorovaikutusta kansalaisten kanssa on lisättävä. EU:n tulevaisuuskonferenssi käynnistyi kesällä 2021. Pohjois-Pohjanmaan liitto osallistuu EU:n tulevaisuuskonferenssin alueelliseen jalkauttamiseen yhteistyössä Euroopan Alueiden komitean jäsenten kanssa.

Uudistetun Europe Direct -verkoston Pohjois-Pohjanmaan EU-tietopisteen sopimus jatkuu Euroopan komission kanssa vuosina 2021–2025. Europe Direct parantaa kansalaisten tietoisuutta EU:n hyödyistä ja korostaa EU:n tuomaa lisäarvoa sekä tiedottaa, osallistaa ja ylläpitää mediasuhteita EU-aiheiden osalta.

Pohjois-Pohjanmaan liitto hyödyntää jäsenyyksiään seuraavissa kansainvälisissä järjestöissä, verkostoissa ja sopimuksissa:

- EU-tason yhteistyö, viestintä ja edunvalvonta Itä- ja Pohjois-Suomen EU-toimiston kanssa ja EU-tietopisteen kautta.
- Europe Direct -verkoston kautta suora yhteys Euroopan komission Suomen-edustustoon ja Euroopan parlamentin Suomen-tiedotustoimistoon.

- Pohjoisten harvaanasuttujen alueiden verkoston (NSPA) toiminnassa korostuu harvaan asutun alueen roolia EU:n koheesio- ja talouspolitiikan merkittävänä osana ja edunvalvojana.
- Arctic Europe yhteistyöverkoston (MOU) toiminta erityisesti Tromssan alueen kanssa.
- Barentsin alueen BEATA-liikennetyöryhmän toimintaan osallistuminen ja Joint Barents Transport Plan -suunnitelman jatkotyöstäminen.
- Euregio Karelia -yhteistyö.
- ERIAFF-verkosto, eurooppalainen alueiden verkosto, edistää maatalouden, elintarviketuotannon ja metsätalouden innovaatioita.
- Batteries Europe, alueiden ryhmä.
- Yhteistyösopimus (MOU) American University of Sharjahin (AUSE) kanssa (koulutusvienti ja elinkeinoelämä yhteistyö).
- Maakunnan kunniakonsuliverkoston yhteistyö.

Pohjois-Pohjanmaan liiton kansainvälisen toiminnan tavoitteena on vahvistaa strategista viestintää ja osallistumista keskeisiin yhteistyöfoorumeihin ja tilaisuuksiin, joiden avulla profiloidaan Pohjois-Pohjanmaan liittoa kansainvälisenä toimijana. Keskeisimpänä tehtävänä on kansainvälisiin verkostoihin osallistumisen aktivointi, ylläpito ja niiden hyödyntäminen. Liitto on aktiivinen kansainvälisissä verkostoissa ja siinä yhteistyössä, johon maakunta on päättänyt osallistua. Jäseniä, valittuja edustajia, kollegoita ja yhteistyökumppaneita tuetaan kansainvälistymisten mahdollisuuksien hyödyntämisessä. Kansainvälisessä verkostotyössä tuetaan alueen kilpailukykyä tunnistamalla uusia liiketoimintamahdollisuuksia ja tukemalla niihin liittyvien arvoketjujen syntymistä.

Pohjois-Pohjanmaan liiton toteuttama Kansainvälinen ja verkostoitunut Pohjois-Pohjanmaa (Kanves) -hanke järjestää älykkääseen erikoistumiseen liittyviä webinaareja ja teemapäiviä maakunnan toimijoille. Hankkeen avulla vahvistetaan kansainvälistä rahoitusosaamista ja suorien rahoitusten neuvontaa kaikille maakunnan toimijoille.

Alueen toimijat voivat hyödyntää Interreg-ohjelmia. Pohjois-Pohjanmaa on varsinaisena ohjelma-alueena neljässä ohjelmassa. Rajat ylittävissä yhteistyössä toimii Aurora-ohjelma, valtioiden välisessä yhteistyössä Pohjoinen periferia ja Arktis ja Itämeren alueen -ohjelmat sekä koko EU:n kattava Europe.

Pohjois-Pohjanmaan liitto osallistuu Pohjoisten harvaan asuttujen alueiden (NSPA) verkoston toimintaan, joka korostaa harvaan asutun alueen roolia EU:n alue- ja rakennepolitiikan merkittävänä osana. Alueella sijaitsee valtaosa Suomen aineellisista ja aineettomista luonnonvaroista ja luontokohteista, joita hyödynnetään niin teollisuuden käyttöön kuin vapaa-ajan virkistytymiseen. Alueella on myös valmiiksi rakennettua kattavaa infrastruktuuria. Luonnonvarat sekä aineettomat resurssit ovat tärkeät kestävän kehityksen tavoitteiden saavuttamisen ja ilmastonmuutoksen hillinnän sekä siihen sopeutumisen näkökulmasta.

Karelia CBC

Ohjelman toteutusaikaa on jatkettu koronaepidemian aiheuttamien viiveiden ja haasteiden vuoksi. Hankkeiden toimintaa voidaan perustelluista syistä jatkaa vuoden 2023 loppuun saakka. Hallintoviranomainen sulkee ohjelman syyskuun loppuun 2024 mennessä. Noin 40 hanketta yhteensä 61 hankkeesta jatkaa toimintaansa vuonna 2022. Painopiste toiminnassa 2022 on hankkeiden seurannassa, monitoroinnissa sekä tuloksekkaassa loppuunsaattamisessa. Erityishuomio hallintoviranomaisen tukitoiminnoissa kiinnitetään tulosten kestävyteen sekä jatkohyödyntämiseen.

Karelia 2021–2027

Ohjelmakaudella 2021–2027 EU:n ulkorajat ylittävää yhteistyötä jatketaan uudessa Karelia CBC -ohjelmassa. Ohjelma-alue on vastaava kuin nykyisessä ohjelmassa (Kainuu, Pohjois-Karjala ja Pohjois-Pohjanmaa Suomesta ja Karjalan tasavalta

Venäjältä). Pohjois-Pohjanmaan liitto toimii hallintoviranomaisena myös uudessa ohjelmassa. EU:n komission arvioidaan hyväksyvän ohjelman tapahtuvan keväällä 2022, jonka jälkeen Suomi, Venäjän Federaatio sekä EU:n komissio laativat rahoitussopimuksen. Ohjelman täysipainoinen käynnistys tapahtuu sopimuksen allekirjoittamisen ja voimaantumisen jälkeen arviolta vuonna 2023. Ohjelman hallinnolliset rakenteet, järjestelmät, menettelytavat sekä ohjeistukset valmiita vuoden 2022 loppuun mennessä. Vuonna 2023 on valmius avata hakukierrokset.

5.3 Maakunnan suunnittelu ja osaaminen

Pohjois-Pohjanmaan liiton maakunnan suunnittelu ja osaaminen -vastualueen tehtävät jakautuvat toiminnallisesti kolmeen kokonaisuuteen: tulevaisuus, maakuntaohjelma ja maakuntakaava. Jako pohjautuu maakunnan suunnittelujärjestelmään ja kokonaisuudet täydentävät toisiaan. Tulevaisuus tuottaa laaja-alaista tietoa maakunnan toimintaympäristöstä sekä ennakoi siinä tapahtuvia muutoksia. Tietoja hyödynnetään maakuntaohjelman ja maakuntakaavan laadinnassa ja toimeenpanossa sekä alueelliset erityispiirteet ja elinkeinoelämän tarpeet huomioivassa koulutuksen määrällisessä ja laadullisessa ennakkoinnissa.

Maakunnan liiton tehtävät on määritelty vuoden 2021 syksyllä voimaan tulleessa aluekehityslaisissa. Suunnittelukaudella painotetaan lakisääteisiä tehtäviä, joista maakunnan suunnittelu ja osaaminen -vastuualueelle kohdentuvat maakunnan suunnittelun ja merialuesuunnittelun tehtävät, saavutettavuuden edistäminen ja maakunnan liikennejärjestelmäsuunnittelun yhteistyön johtaminen ja yhteistyö valtakunnalliseen liikennejärjestelmäsuunnitelmaan, luonnonvarojen kestäväen käytön koordinointi ja ilmastomuutoksen

torjunta, laadukkaan elinympäristön tilaa koskevan suunnittelun yhteistyö, toimintaympäristön ja osaamistarpeiden ennakointi, kulttuurin edistäminen osana maakunnallista strategiatyötä sekä maakunnallisen identiteetin ja asukkaiden osallistumisen mahdollistaminen maakunnan kehittämisessä. Tehtäviä hoidetaan laaja-alaisessa yhteistyössä eri toimijoiden kanssa.

Tulevaisuus

Maakunnan kehityksen kuvaaminen

Maakunnan kehityksen kuvaaminen perustuu Tilastokeskuksen suhdanneaineistoon sekä keskeisiin väestö- ja talouskehityksen tilastoihin. Suhdanneaineiston kokoamista ja analyysia jatketaan ja uudistetaan vastaamaan paremmin yhteiskunnassa tapahtuneita muutoksia. Aineistot ja analyysit ovat käytettävissä työ- ja elinkeinoministeriön kanssa pidettävissä aluekehityskeskusteluissa. Tietopalvelu jatkuu osana maakunnan tilannekuvan rakentamista. Aineisto- ja analyysipyynnöihin reagoidaan tilanteen mukaan mahdollisimman nopeasti.

Useat toimintamallit ovat olleet koetuksella koronaepidemian aikana. Tavoitteena on kuvata etäkoulutuksen ja -työn aiheuttamat toimintamallien muutoksia, joilla on vaikutuksia taloudelliseen toimintaan, väestö- ja aluekehitykseen. Tämä edellyttää aikaisempaa laajempaa aineistoa ja analyysia.

Pohjois-Pohjanmaan liitto on mukana maakuntien yhteisessä tuottavuus maakunnittain -tutkimuksessa, jossa on selvitetty tuottavuuden kehitystä ja siihen liittyviä taustatekijöitä. Tutkimuksen loppuraportti antaa suuntaviivoja maakunnan kehittämiseksi.

Koronaepidemian vuoksi ennakkoinnin ja verkostoitumisen tarve on kasvanut entisestään. Ennakointiverkostoa laajennetaan kattamaan paremmin koko maakuntaa sekä uudistetaan

kartoittamalla alueellista ennakoitintyötä tekeviä tahojen halukkuus osallistua maakunnalliseen ennakoitintyöhön. Maakunta- ja aluetason yhteistyön merkitys on noussut entistä voimakkaammin esiin. Tavoitteena on sujuvoittaa aineistojen jakelua ja analyysia. Uutta ennakoitintyötä valmistellaan yhdessä koulutuksen järjestäjien, kuntien ja muiden sidosryhmien kanssa.

Yhteistyön kehittäminen koulutusasioissa

Koulutuksen ja tutkimuksen yhteistyöryhmän keskeinen tehtävä on mahdollistaa koulutuksen järjestäjien tiedonvaihto ja yhteistyö. Yhteinen näkemys on tärkeää erityisesti maakunnan koulutuksen vetovoiman säilyttämisessä ja kehittämisessä. Tämä on myös avain työvoiman saatavuuteen, koska pääosa työvoimasta tulee alueella opiskeleista. Alkanut kilpailu osaavasta työvoimasta tulee kiihtymään.

Laajakaistan jatkokehittäminen ja koordinaatio

Maakunnan liittojen lakisäätäinen viranomaistehtävä on pysynyt samana, mutta Pohjois-Pohjanmaalla tilanne on erilainen kuin useimmissa muissa maakunnissa. Valtaosa hankkeista on toteutettu ja rahoitusvälineet ovat laajentuneet valtion rahoituksesta. Pohjois-Pohjanmaan liitto jatkaa keväällä 2021 alkanutta paikallisten verkkoyhtiöiden yhteistyön koordinoitua. Yhteisten tilaisuuksien tärkein merkitys on tiedonvälityksen lisäksi konkreettisesta yhteistyöstä sopiminen. Laajakaistan lisäksi edistetään palvelujen saavutettavuutta. Laajakaistan koordinaatioryhmän tavoitteena on olla maakunnan digitalisaation keskeinen aktivaattori.

Maakuntaohjelma

Maakuntaohjelmalla ohjataan maakunnan kehitystyötä

Maakuntaliiton toimivallan keskeisimmät välineet ovat maakuntaohjelma ja maakuntakaava. Pohjois-Pohjanmaan maakuntaohjelma 2022–2025 on maakuntavaltuuston hyväksymiskäsittelyssä joulukuussa 2021. Pohjois-Pohjanmaata kehitetään maakuntaohjelman tavoitteiden mukaisesti ennakkoluulottomasti siten, että eri alojen ja aluetasojen yhteistyö syvenee ja voimavarat kootaan yhteen.

Maakuntaohjelma perustuu maakuntastrategiaan, joka sisältää maakunnan kehittämisen tavoitteet, kuvaukset keskeisistä toimenpiteistä ja kärkihankkeista sekä tarkemmat rahoitussuunnitelmat.

Maakuntaohjelman tavoitteille asetetaan mittarit ja vaikuttavuustavoitteet. Tavoitteiden ja kärkihankkeiden toteutumista, toimenpiteitä ja niiden vaikutuksia seurataan laadullisen ja määrällisen seurannan kautta. Maakuntaohjelman toimeenpano -prosessia kehitetään vastaamaan aluekehittämisen tilannekuvaa ja aluekehityskeskustelua. Toimeenpano sisältää toimijoiden välistä läheistä yhteistyötä, kumppanuutta, jossa kullakin toimijalla on oma merkittävä roolinsa. Yhteisen prosessin kautta muotoutunut aluekehittämisen arvoperusta oikeuttaa ja velvoittaa kaikkia maakunnan tulevaisuuden tekijöitä.

Kulttuuritoimintaa edistetään

Pohjois-Pohjanmaan kulttuurin kehittämisohjelma 2030 valmistuu loppuvuonna 2021. Se kokoaa yhteen maakunnallisen tahtotilan, tavoitteet ja toimenpiteet, joilla vahvistetaan kulttuuritoimialaa ja kulttuurin vaikuttavuutta, sekä nostetaan kulttuurin roolia alueellisessa kehittämistyössä ja alueen menestystekijänä. Ohjelma kootaan laajassa yhteistyössä ja sen toimeenpanoon on

haettu opetus- ja kulttuuriministeriöltä kuntien kulttuuritoimintalain alueellisen kehittämistehtävän mukaista hanketta. Hankkeen tavoitteena on kuntien kulttuuritoimialan osaamisen, laadun ja toimintakyvyn vahvistaminen sekä laaja-alainen yhteistyön lisääminen. Hanke on suunniteltu toteutettavaksi vuosien 2022–2023 aikana tiiviissä yhteistyössä maakunnan kuntien kanssa. Pohjois-Pohjanmaan liitto toimii hankkeen hallinnoijana ja vastaa toteutuksesta.

Kulttuurihyvinvointi on viime vuosina vakiintunut osaksi hyvinvoinnin ja terveyden edistämistyötä. Pohjois-Pohjanmaalla keskeisenä toimijana on POPkulta, kulttuurihyvinvoinnin alueverkosto, joka kokoaa maakunnassa yhteen teeman parissa toimivia ja sen kehittämistä kiinnostuneita tahoja. Se tekee valtakunnallista yhteistyötä Taiteen edistämiskeskuksen sekä TaikuSydän -kulttuurihyvinvoinnin valtakunnallisen yhteyspisteen ja yhteistyöverkoston kanssa. Kansainvälisyyttä edistetään osana Barents-yhteistyötä sen kulttuurityöryhmän (JWGC) tavoitteiden mukaisesti. Kaikilla toimilla edistetään maakuntaa kohti kulttuuripääkaupunkivuotta 2026.

Pohjois-Pohjanmaan ilmastotiekartan toimeenpano ja seuranta

Pohjois-Pohjanmaan ilmastotiekartta 2021–2030 Kohti hiilineutraalia Pohjois-Pohjanmaata hyväksyttiin vuonna 2021. Pohjois-Pohjanmaan ilmasto- ja energiavoitteisiin kytketään vahvasti elinkeinoelämä, uudet elinkeinot ja liiketoimintamahdollisuudet. Ilmastotyön tavoitteiden toteutuminen vaatii sekä pitkän että lyhyen aikavälin toimia. Maankäytön ratkaisut ovat keskiössä pitkän aikavälin toimissa. Ilmastotavoitteet ja niiden seuranta ovat osa uudistettavaa maakuntakaavaa.

Ilmastotiekartan toimeenpano ja seuranta toteutetaan yhteistyöllä. POPilmasto-hankkeessa luotu yhteistyöverkosto jatkaa toimintaansa. Työtä ohjaa Pohjois-Pohjanmaan ilmastotyön

neuvottelukunta. Tavoitteiden seurannassa hyödynnetään uusinta tietoa. Kuntien ja muiden toimijoiden verkostoitumista ja yhteistyötä on tarpeen edelleen tiivistää sekä alueellisesti, kansallisesti että kansainvälisesti. EU:n koheesiopolitiikka 2021+ ja hiilineutraalisuuteen liittyvät tavoitteet edellyttävät alueella vuoropuhelua ja varautumista, jotta tulevat rahoitusmahdollisuudet voidaan hyödyntää mahdollisimman tehokkaasti. Kestävän kehityksen toimenpiteillä vahvistetaan alueemme houkuttelevuutta ja elinvoimaisuutta sekä edistetään pohjoispohjalaista elämäntapaa ja työpaikkojen syntymistä.

Edistetään maakunnan bio- ja kiertotaloutta

Pohjois-Pohjanmaalla älykäs bio- ja kiertotalous toimii ilmastotyön perustana. Tiekartan kärkitoimet ovat linjassa vuonna 2019 päivitetyn biotalouden kehittämisstrategian kanssa ja kattavat laajasti toimialan eri sektorit. Maakuntaohjelman 2022–2025 yhdeksi päätavoitteeksi on nostettu kestävästi kasvava ja kukoistava Pohjois-Pohjanmaa. Bio- ja kiertotalouteen perustuva uudistuminen ja innovaatiotoiminta, ilmastotavoitteet huomioiva maankäyttö ja vähäpäästöinen liikkuminen, kestävä energian tuotanto sekä maatalouden uudistuminen luovat edellytykset kestäväan kasvuun.

Luonnonvaratoimialan hankkeiden vaikuttavuutta sekä maakunnallisen yhteistyön kehittämistä kansallisissa ja kansainvälisissä verkostoissa edistetään yhteistyössä eri sidosryhmien kanssa. Bio- ja kiertotalouden toimintaedellytykset varmistetaan ennakoivalla maankäytöllä. Erillisselvityksiä tarvitaan vetytalouden edellytyksistä ja vaikutuksista maakunnan suunnitteluun sekä seudullisesti merkittävistä bio- ja kiertotalousalueiden tarpeista, jotta mahdollistetaan kehittyvien alojen toimintaedellytykset maakunnassa.

Lijoen ja Oulujoen vesistöalueiden kehittäminen jatkuu

lijoen vesistöaluetta kehitetään lijoen vaelluskalahankkeen 2020–2022 avulla. Hankkeen toimenpiteitä vuonna 2022 ovat smolttien alasvaellusväylän toiminnan käynnistäminen Haapakoskella, smolttien seuranta/siirrot, nousukalojen seuranta/siirrot sekä pienpoikasten istuttaminen. Hankekokonaisuuteen kuuluu myös Raasakan voimalaitospadon kalatien rakentamisen edistäminen.

lijoen vaelluskalakantojen palauttamisen tueksi käynnistetään mahdollisesti uusi hanke. Lisäksi osallistutaan lijoki-sopimuksen mukaisten laajempien toimenpidekokonaisuuksien toimeenpanoon. Pohjois-Pohjanmaan liitto osallistuu Oulun yliopiston hallinnoimaan Oulujoen vesistöalueen vesivisiohankkeeseen (ARVOVESI) sidosryhmäroolissa.

Pohjois-Pohjanmaan liitto osallistuu maakunnan eri vesistöalueiden kehittämistoimenpiteisiin tarpeen mukaan. Kunkin hankkeen osalta liiton roolista päätetään erikseen.

Hyvinvointia pohjoispohjalaisille

Pohjois-Pohjanmaan hyvinvointityö uudistuu. Kuntalaisten hyvinvoinnin ja terveyden edistäminen (HYTE) on sekä kuntien että uuden hyvinvointialueen lakisääteinen tehtävä. Lisäksi on muita toimijoita, jotka edistävät ihmisten hyvinvointia. Onnistuneen HYTE-työn edellytyksinä ovat yhdyspintojen tunnistaminen ja sektoreita ylittävien yhteistyörakenteiden rakentaminen. Vuonna 2022 Pohjois-Pohjanmaan liitto osallistuu ja vaikuttaa hyvinvointialuevalmisteluun onnistuneen siirtymisen varmistamiseksi sekä alueellisen hyvinvointityön uudelleen organisoimiseksi. Korona on lisännyt kuntien tarvetta laaja-alaiselle hyvinvointityön tuelle.

Maakunnan hyvinvointisopimuksen 2025 tavoitteet ohjaavat osaltaan yhteistyötä. Liitto järjestää

Pohjois-Pohjanmaan hyvinvointifoorumin sekä kuntien talous- ja toimintasuunnittelua tukevan tilannekuvaseminaarin yhteistyössä kuntien sivistysjohtajaverkoston kanssa. Liitto osallistuu aktiivisesti kansallista hyvinvointipolitiikkaa linjaavan kansanterveyden neuvottelukunnan toimintaan.

Nuoret ja järjestöt synnyttämässä osallisuutta ja yhteisöllisyyttä

Maakunnallinen nuorisovaltuusto on Pohjois-Pohjanmaan liiton maakuntahallituksen nimeämä nuoria koskevien asioiden vaikuttamistoimielin. Uusi nuorisovaltuusto järjestäytyy alkuvuonna 2022. Toimintasäännön mukaisesti nuorisovaltuusto ottaa kantaa, valvoo nuorten etua, nostaa esiin epäkohtia parannusehdotuksineen, tekee ehdotuksia maakuntahallitukselle sekä antaa lausuntoja. Toiminta vahvistaa nuorten taitoja ja keinoja osallistumiseen ja vaikuttamiseen. Tavoitteena on verkostoitua kansainvälisesti. Nuorisovaltuuston toimintaa tukevalle ja kehittäväälle POPNUVA-hankkeelle haetaan jatkoaikaa touko-kesäkuulle 2022 saakka.

Maakuntahallitus nimeää Pohjois-Pohjanmaan järjestöneuvottelukunnan. Neuvottelukunnan kautta järjestöt osallistuvat maakunnallisten kehittämissuunnitelmien laatimiseen, tekevät järjestötoimintaa tunnetuksi, edistävät järjestöjen ja kansalaisten osallistumismahdollisuuksia sekä järjestöjen ja eri toimijoiden välistä yhteistyötä.

Maakuntakaava

Maakuntakaavojen toimeenpano ja seuranta sekä maakuntakaavan uudistaminen

Maakuntakaavoitus on osa maankäyttö- ja rakennuslaissa määriteltyä, kaavatasoittain tarkentuvaa maankäytön suunnittelujärjestelmää Suomessa. Maakuntakaava konkretisoi valtioneuvoston hyväksymät valtakunnalliset

alueidenkäyttötavoitteet ja sovittaa ne yhteen maakunnallisten ja alueellisten kehittämistavoitteiden kanssa. Yleispiirteinen kaava ohjaa kuntien kaavoitusta ja siinä esitetään maakunnan alueiden käytön ja yhdyskuntarakenteen periaatteet sekä esitetään kehittämisen kannalta tarpeellisia aluevarauksia. Maakuntakaavan laatii maakunnan liitto, työtä ohjaa maakuntahallitus ja kaavan hyväksyy maakuntavaltuusto.

Liitto kutsuu säännöllisesti koolle jäsenkuntien maankäytön asiantuntijoista koostuvan maakuntakaavoituksen neuvottelukunnan, joka käsittelee maakuntakaavan sisältötarpeita suhteessa jäsenkuntien maankäytön suunnitteluun, jakaa tietoa ajankohtaisista teemoista ja jäsenkuntien kaavoitustilanteista sekä käy läpi maakuntakaavoituksen tilannetta. Kuntakaavoituksen ohjaukseen ja seurantaan liitto osallistuu viranomais- ja työneuvotteluiden sekä lausuntomenettelyn kautta.

Pohjois-Pohjanmaan liitto käynnistää maakuntakaavan temaattisen uudistamisen loppuvuonna 2021. Tietoa lähtötilanteesta ja selvitysaineistoa maakuntakaavatyöhön saadaan uuteen maakuntaohjelmaan tehdystä laajasta ennakoituvuudesta sekä POPilmasto-hankkeen tuottamasta maakunnan ilmastotiekartasta. Merkittävänä ja ajankohtaisena teemana maakuntakaavatyössä tarkastellaan maakunnan tuulivoiman, sähköverkon ja viherrakenteen kokonaisuutta käynnissä olevan maakunnallisen tuulivoiman kehittämishankkeen (TUULI-hanke) pohjalta. Erillisselvityksiä tarvitaan muun muassa seudullisesti merkittävistä bio- ja kiertotalousalueiden tarpeista, jotta mahdollistetaan alan toimintaedellytykset maakunnassa. Saavutettavuuden ja monipaikkaisuuden kannalta merkittävää on maakuntaliiton pitkäaikainen työ laajakaistayhteyksien mahdollistamiseksi. Liikennejärjestelmätyn ja liikenneverkon suunnittelun kautta saadaan jatkuvasti päivittyvää selvitystietoa liikkumisen tarpeista.

Päivitystarpeet ja teemat tarkentuvat osallistumis- ja arviointisuunnitelman nähtävillä olon palautteen käsittelyn kautta alkuvuonna 2022. Maakuntakaavan valmisteluvaiheen eli kaavaluonnoksen nähtävälle asettamisen aikataulutavoitteena on touko-kesäkuu 2022. Tulevaisuudessa mahdollisia tarkasteltavia teemoja ovat muun muassa kulttuuriympäristöt ja turvetuotanto, joka on suuressa murroksessa Suomen ilmastotavoitteiden seurauksena.

Käynnissä oleva maankäyttö- ja rakennuslain uudistamistyö on viivästynyt alkuperäisestä aikataulustaan. Uuden lain oli tarkoitus tulla voimaan vuoden 2022 alussa, mutta lopullinen aikataulu ole vielä tiedossa. Uudistuksen päätavoitteita ovat hiilineutraali yhteiskunta, luonnon monimuotoisuuden vahvistaminen, rakentamisen laadun parantaminen sekä digitalisaation edistäminen. Maakuntakaavan oikeusvaikutteisuuden ja informaatioisällön supistaminen on ollut yksi merkittävimmistä esitettyjä muutoksia maakunnan suunnittelun ja ilmastomuutoksen hillinnän ylikunnallisten työkalujen kannalta. Maakuntien liitot ovat tehneet tiivistä yhteistyötä saadakseen erilaisten alueiden suunnittelutarpeet esille valmistelutyössä. Kokonaisuudistuksen valmistelua tehdään kuudessa asiantuntijajaoksessa. Liitto osallistuu uudistamistyöhön sidosryhmäfoorumissa pohjoisten maakuntien edustajana.

MAL-sopimus on valtion ja suurten kaupunkiseutujen yhteistyön väline. Sopimuksessa Oulun kaupunkiseudun kunnat, maakunnan liitto ja valtio-osapuoli määrittävät yhteisen tahtotilan seudun kehittämiseksi. Tavoitteiden toteuttamiseksi määritellään hallituskausittain päivitettävät toimenpiteet 12-vuotiselle MAL-sopimuskaudelle. Osana uuden MAL 2020–2023-sopimuksen toteuttamista Oulun seudulle laaditaan Oulun seudun kehityskuva 2030+ vuoden 2021 aikana. Liitto osallistuu kehitys- ja seurantatyöhön seuturakennetiimissä ja liikenteen johtoryhmässä.

Vuosituhannen alussa laaditun kokonaismaakuntakaavan uudelleentarkastelu vaihekaavoituksen kautta hyväksyttiin viimeisen vaiheen osalta kesällä 2018. Kaikki kolme vaihemaakuntakaavaa ovat voimassa, mutta kolmannen oikeuskäsittely jatkuu toistaiseksi korkeimmassa hallinto-oikeudessa Kuusamon Maaningan tuulivoimapuiston osalta. Valitusprosessin päättävän korkeimman hallinto-oikeuden päätöksen jälkeen kumoutuvat Pohjois-Pohjanmaan kokonaismaakuntakaava sekä Himangan ja Vaalan alueella olevat maakuntakaavat, voimaan jäävät Hanhikiven ydinvoimamaakuntakaava ja kolme vaihemaakuntakaavaa. Kaavakokonaisuuden tulkinnan helpottamiseksi liiton verkkosivuilla on yhdistelmäkartta voimassa olevista maakuntakaavoista sekä kooste sitä koskevista merkinnöistä ja määräyksistä toimijoiden käyttöön.

Uusia digitaalisuuden ja uusiutuvien paikkatieto-ohjelmistojen mahdollisuuksia hyödynnetään maakuntakaavoituksessa, muussa suunnittelussa, ennakkoinnin apuna sekä vuorovaikutuksessa kuntien ja sidosryhmien kanssa. Muutokset haastavat opettelemaan uutta ja vaativat panostuksia koulutukseen. Yhteistyö muiden maakuntaliittojen ja toimijoiden kanssa jatkuu tiiviinä, jotta voidaan tehokkaammin vastata muuttuviin lainsäädännön ja direktiivien vaatimuksiin sekä kehittämään toimintatapoja.

Vaikuttava ja edunvalvontaa palveleva liikennejärjestelmätyö

Pohjois-Pohjanmaan liikennejärjestelmäsuunnitelma 2040 määrittää maakunnan liikennejärjestelmätyön tavoitteet ja toimenpiteet. Suunnitelma ohjaa maakunnallista liikennejärjestelmätyötä uuden maakuntaohjelman, ilmastotiekartan, Pohjois-Suomen liikenne- ja logistiikkastrategian sekä vuonna 2021 valtioneuvoston hyväksymän valtakunnallisen liikennejärjestelmäsuunnitelman tavoitteiden mukaisesti. Maakunnallinen liikennejärjestelmätyö on lainsäädännön mukaisesti

vahvasti kytkeytynyt osaksi alueidenkäytön suunnittelua ja maakuntakaavoitusta.

Liikennejärjestelmäsuunnitelman tavoitteiden saavuttaminen edellyttää yhteistyötä maakunnan toimijoiden kesken sekä valtakunnan ja Euroopan unionin tasoilla. Pohjois-Pohjanmaan liikennejärjestelmäsuunnitelman toteuttamista ohjaa ja edistää maakunnan kuntien ja valtion keskeisistä viranomaisista ja elinkeinoelämän toimijoista koostuva Pohjois-Pohjanmaan liikennejärjestelmätyöryhmä. Toimenpiteet sovitetaan yhteen Oulun seudun liikenteen johtoryhmän ja maakuntien välistä yhteistyötä toteuttavien tavoitteiden kanssa. Maakuntien välistä yhteistyötä toteuttavat Pohjois-Suomen liikenne- ja logistiikkatyöryhmä ja ylimaakunnalliset kehityskäytävät, kuten Päärataryhmä, Nelostie E75 ry, kasitieverkosto, Tervan tie ry, kt 86/63 ry ja Viitostie ry. Kansainvälistä yhteistyötä tehdään erityisesti CPMR:n Itämerikomission ja Barentsin alueen (BEATA) liikennetyöryhmissä. Lisäksi liitto tukee seutukaupunkien saavutettavuuden kehittämistä.

Suunnitelmakaudella edunvalvonta on keskeisessä roolissa. Kansallisesti vaikutetaan ja osallistutaan valtakunnallisen liikennejärjestelmäsuunnitelman toimeenpanoon, jossa Pohjois-Pohjanmaan kannalta merkittävimpiä kehittämisen kohteita ovat TEN-T-ydinverkon (päärata ja valtatie 4) hankkeiden ja suunnitelmavalmiuden edistäminen sekä alueellisen liikenneinfran kehittämisen ja ylläpidon kannalta edellytyksenä olevan perusväylänpidon rahoitustason kestävä taso. Ydinverkkokäytävien laajennuksen myötä painopiste on EU-rahoituksen tehokkaassa hyödyntämisessä (Verkkojen Eurooppa -väline), kuten Oulu-Liminka-Ylivieska-kaksoisraide ml. Oulun asemakeskuksen ja ratapihan kehittäminen.

Liitto osallistuu Perämerenkaaren kehittämisvyöhykkeen Rajaton ja kestävä tulevaisuus -hankkeen toteutukseen. Hankkeessa käynnistetään yhteistyössä Pohjois-Ruotsin ydinverkkotoimijoiden kanssa Perämerenkaaren TEN-T-ydinverkkokäytävän

tulevaisuusvisiotyö sekä kytkeydytään vahvasti Perämerenkaaren TEN-T-ydinverkon kehittämisen ja toimeenpanon eurooppalaisiin verkostoihin. Myös vt 8:lla liikenne on kasvanut ja kasvaa suurhankkeiden myötä. Tiellä kulkee myös Perämeren kaaren teollisuuden kuljetuksia. Liitto edistää väylän kehittämisen kärkihankkeita. Lisäksi edistetään alueellisen junaliikenteen potentiaalia mm. kehittämällä maankäytöllisiä valmiuksia.

Liikennejärjestelmätyössä keskitytään maakunnan tasolla liikennejärjestelmäsuunnitelman mukaisten logistiikan, älykkään ja kestävä liikenteen sekä liikenneturvallisuuden teemoihin. Pohjois-Pohjanmaan liikenneinfrastruktuurin väyläinvestoinnit sekä alemman tieverkon kehityshankkeet ja niiden tilanne on kuvattu tarkemmin liikennejärjestelmäsuunnitelmassa ja sen seurantaraportissa. Alemman tieverkon asema on tärkeä Pohjois-Suomessa saavutettavuuden ja elinkeinoelämän kuljetusten vuoksi. Ratahankkeiden kehittämistä edistetään muun muassa Oulu–Laurila-tarveselvityksen ohjausryhmätyöskentelyn avulla. Pohjois-Pohjanmaan satamien kehitystyötä edistetään vientiteollisuuden vahvistamiseksi edunvalvonnalla ja työryhmätyöskentelyllä.

Pohjois-Pohjanmaan liitto osallistuu Kainuun liiton hallinnoimaan Barents Region Transport and Logistics (BRTL) -hankkeen toimintaan yhdessä Pohjois-Suomen maakuntaliittojen sekä Ruotsin, Norjan ja Venäjän alueiden kanssa. Hankkeelle haetaan jatkoa vuodelle 2022. Liitto osallistuu Pohjois-Suomen lentoliikenteen kehittämisyyhteistyöhön, jonka tavoitteet perustuvat Pohjois-Suomen yhteisiin tavoitteisiin ja kehityskohteisiin.

Yhdyskuntatekniikan kehittäminen ja tulvariskien hallinta

Vähäpäästöinen energiantuotanto asettaa uusia haasteita sähkönsiirtojärjestelmälle. Pohjois–eteläsuuntaisten sähkönsiirtokapasiteetin kehittämiseksi on syntynyt merkittäviä paineita,

koska energiantuotanto painottuu pohjoiseen Suomeen ja kulutuksen painopiste on etelässä. Lisäksi tuulivoiman tuotanto on voimakkaassa kasvussa. Nämä seikat näkyvät Pohjois-Pohjanmaalla merkittävänä sähköverkon kehittämistarpeena. Pohjois-Pohjanmaan liitto edistää valtakunnallisen runkoverkon, alueverkkojen sekä erilaisten sähköntuotantoalueiden sähkönsiirtoverkkojen kestävä toteutusta ja kehittämistä osallistumalla hankkeiden ohjausryhmiin ja erilaisiin neuvotteluihin sekä antamalla tarvittavia lausuntoja. Sähköverkon kehittämisen maakunnallista näkökulmaa tarkastellaan TUULI-hankkeen yhtenä osakokonaisuutena.

Maa- ja metsätalousministeriö on nimennyt merkittävät tulvariskialueet ja asettanut niille tulvaryhmät. Tulvariskien vähentämiseksi, tulvien ehkäisemiseksi ja lieventämiseksi sekä tulviin varautumisen parantamiseksi merkittäville tulvariskialueille (Iijoki, Pyhäjoki ja Kalajoki) on laadittu tulvariskien hallintasuunnitelmat, joiden toimenpiteitä Pohjois-Pohjanmaan liitto toteuttaa osaltaan etenkin maankäytön suunnittelulla.

Merialueen suunnitelmallisen ja kestävä käytön edistäminen

Suomen kahdeksan rannikkomaakuntaa ovat yhdessä laatineet Suomen aluevedet ja talousvyöhykkeen kattavan ensimmäisen maankäyttö- ja rakennuslain mukaisen merialuesuunnitelman. Ympäristöministeriö on toimittanut rannikon maakuntavaltuustojen hyväksymän Suomen merialuesuunnitelma 2030:n Euroopan unioniin. Suunnitelma koostuu kolmesta osasta, joista pohjoisimman merialueen (Pohjoinen Selkämeri, Merenkurkku ja Perämeri) suunnitelma laadittiin yhteistyössä Pohjanmaan, Keski-Pohjanmaan ja Lapin liittojen kanssa. Hankkeen sidosryhmäyhteistyö ja uudentyypin digitaalisen alustan toimivuus ja havainnollisuus saivat myönteistä palautetta. Osa palautteesta sisälsi suunnitelman kehittämisesityksiä, joihin pyritään vastamaan seuraavalla suunnittelukierroksella.

Merialuesuunnitelma on EU:n direktiivin mukaan tarkastettava vähintään kymmenen vuoden välein. Toinen suunnittelukierros on käynnistynyt valmistuneiden merialuesuunnitelmien arviointi- ja seurantatyön valmistelulla. Valmistelutyötä jatketaan pääosin konsulttityönä merialuesuunnittelijoiden ohjauksessa. eMSP NBSR (Emerging ecosystem-based Maritime Spatial Planning topics in North and Baltic Seas Region) -hankkeelle on myönnetty rahoitus EU:n Meri- ja kalastusasioiden pääosaston ja CINEA:n Itämeren ja Pohjanmeren merialuesuunnittelun EMKR-rahoitushausta. Pohjois-Pohjanmaan liitto on mukana hyväksytyin merialuesuunnitelman linjausten edistämiseksi sekä uuden suunnittelukierroksen valmistelutyössä ja siihen liittyvissä hankkeissa. Merialuesuunnittelun pääkoordinaatio säilyy Varsinais-Suomen liitossa maakuntaliitton yhteisellä päätöksellä.

Kestävän tuulivoimarakentamisen edistäminen TUULI-hankkeella

Pohjois-Pohjanmaa on Suomen johtava tuulivoiman tuottaja. Vuoden 2020 lopussa Pohjois-Pohjanmaalla tuotettiin 35 prosenttia maan tuulivoimakapasiteetista (905 MW). Voimassa olevissa vaihemaakuntakaavoissa maa-alueille on osoitettu yhteensä 72 seudullisesti merkittävään tuulivoimarakentamiseen soveltuvaa aluetta (noin 1 500 km²), pääosin rannikkoalueelle, mutta lähes kaikki alueet ovat jo tarkemmassa suunnittelussa. Tuulivoimatoimijat ovat olleet aktiivisia tuulivoiman uudessa markkinaehtoisessa kehitysvaiheessa, ja hankekehityksen painopiste on siirtynyt sisämaahan. Tuulivoimarakentamisen nopea kasvu asettaa Pohjois-Pohjanmaalla kasvavia haasteita tuotannon sijainninhajauksen kehittämiseksi. Ohjaaminen on kyettävä toteuttamaan luonto- ja kulttuuriympäristöarvot turvaten. Tuulivoima-alan nopea kehittyminen ja Pohjois-Pohjanmaan valtakunnallisesti merkittävä rooli tuulivoimatuotannon sijoittumisalueena ovat luoneet tarpeen uudelle tuulivoimaa koskevalle alueelliselle tavoitteenasettelulle ja

kokonaisselvitykselle, jonka avulla varaudutaan toimialan pitkän aikavälin kehitykseen, ennaltaehkäistään maankäyttöön liittyviä konflikteja ja varmistetaan toiminnan kokonaiskestävyys. Tuulivoiman tuotannolla on myös suuri merkitys Pohjois-Pohjanmaan ilmastopoliittisten tavoitteiden saavuttamiseksi.

Elokuuhun 2022 kestävässä TUULI-hankkeessa tarkastellaan uusia potentiaalisia tuulivoima-alueita maakunnassa. Hankkeessa laaditaan tuulivoimatuotantoa ja sijoittamista koskevia taustaselvityksiä kuten linnuston päämuuttoreitin päivitysselvitys, viherrakenne- ja ekosysteemipalveluselvitys, susireviiriselvitys ja sähkönsiirtoselvitys. Tuloksia hyödynnetään lakisääteisen kaavoituksen tukena maakunta- ja kuntatasolla. Käynnissä oleva maankäyttö- ja rakennuslain uudistus tuonee muutoksia maakuntakaavan oikeusvaikutukseen tuulivoima-alueiden osalta. TUULI-hankkeen aikana on noussut esille tarve tarkastella tuulivoimapuistojen vaikutuksia metsäpeurapopulaatioon. Metsäpeuraselvitys toteutetaan erillisenä maakuntakaavan vaikutusten arviointia tukevana taustaselvityksenä vuosina 2021–2022.

Pohjois-Pohjanmaan viherrakenne- ja ekosysteemipalvelut

Osana TUULI-hanketta laaditaan selvitys maakunnallisesta viherrakenteesta ja ekosysteemipalveluista. Selvitystyössä määritellään viherrakenteen kehittämisen tavoitteet, tunnistetaan ekosysteemipalvelujen kannalta merkittävimmät alueet ja laaditaan suositukset yleispiirteisen maankäytön suunnittelulle. Viherrakenteen kokonaisvaltaisen alueellisen suunnittelun tarve todennäköisesti kasvaa maankäyttö- ja rakennuslain uudistamisen myötä.

Pohjois-Pohjanmaan liitto jatkaa yhteistyötä VYYHTI-verkostossa solmimalla kumppanuussopimuksen vuosille 2021–2023. VYYHTI on laaja-alainen, vesien- ja ympäristöhoidon konkreettisia toimenpiteitä

edistävä sekä paikallisia kunnostustoimijoita tukeva verkosto, joka toimii koko Pohjois-Pohjanmaan alueella.

Vetovoiman lisääminen kulttuuriympäristötyön ja Vesivoiman kulttuuriperintö -hankkeen avulla

Maakuntaohjelman ja -kaavan tavoitteita edistetään osallistamalla kulttuuriperintötyöhön, viestimällä arvokkaista kohteista sekä seuraamalla kulttuuriympäristöjen kaavoitusta ja kehityshankkeita. Pohjois-Pohjanmaan liitto hallinnoi maakunnallista rakennusperinnön paikkatiedon tallentamiseen tarkoitettua Kioski 2.0 -sovellusta ja osallistuu Euroopan kulttuuriympäristöpäivien (ERP) järjestämiseen eri kunnissa.

Kulttuuriperintötyön painopisteenä on maakunnan maailmanperintöpotentiaalia omaavien kohteiden tunnettuuden lisääminen. Oulujoen vesistön voimalaitosten teollisen arkkitehtuurin, laadukkaiden asuinalueiden ja aineettoman kulttuuriperinnön kokonaisuutta on tutkittu Pohjois-Pohjanmaan liiton johdolla vuosina 2019–2022 toteutettavassa Vesivoiman kulttuuriympäristö Vattenkraftens kulturarv (VekuVaku) -hankkeessa. EU:n Interreg Pohjoinen -ohjelmasta rahoitetussa hankkeessa tehdään rajat ylittävää yhteistyötä Region Norrbottenin, Kainuun liiton ja laajan ylismaakunnallisen verkoston kanssa. Hankkeessa vahvistetaan tietopohjaa, laaditaan kerättyjä tarinoita tuotteistava matkailukonsepti, tuetaan paikallista yhteisöllisyyttä ja lisätään modernin kulttuuriperinnön näkyvyyttä eri medioissa. Hanke ei ole ristiriidassa vaelluskalojen luonnollisen elinkierron palauttamisen kanssa.

5.4 Hallinto

Hallinnon vastuualueelle kuuluvat tehtävät ovat luottamushenkilöhallinto, liiton sisäiset palvelut sekä aluekehitysrahoituksen maksatustehtävät. Talous- ja toimintasuunnitelmassa luottamushenkilöhallinto esitetään omassa kappaleessa ja aluekehitysrahoitus esitetään kokonaisuudessaan maakunnan kehittämisen ja rahoituksen vastuualueella.

Liiton sisäisten palvelujen kehittäminen
Liiton sisäisiä palveluja on kehitetty viimeisen parin vuoden aikana mm. ottamalla käyttöön sähköisiä työvälineitä. Uusien ohjelmien ja sähköisten työvälineiden käyttö on parantanut paikkariippumattoman työskentelyn valmiuksia, mutta muun muassa asianhallintajärjestelmän (Innofactor, Dynasty 10) käyttöönotto ja käytön vakiinnuttaminen osana koko henkilöstön työskentelyä jatkuu edelleen. Vuoden 2022 aikana on tavoitteena selkiyttää toimintaprosesseja, joilla varmistetaan työskentelyn tehokkuus ja asiakirjojen oikeellisuus sekä asiakirjahallinnon juridisten velvoitteiden toteutuminen.

Asiakirjojen pysyvän sähköisen arkistoinnin edistämiseksi Pohjois-Pohjanmaan liitto selvittää kansallisten tai alueellisten sähköisen arkistoinnin ratkaisujen kehittämistä ja käyttöönottoa. Paperisten asiakirjojen laatimisen päätyttyä seulotaan ja järjestetään paperiarkisto asiakirjojen pysyvän säilymisen ja käyttökelpoisuuden varmistamiseksi.

Liiton tietohallinnon ulkoistaminen kapasiteetti- ja konepalveluiden sekä päätelaite ja tukipalveluiden osalta toteutetaan syksyn 2021 aikana. Liiton sisäisten tietohallinnon tukipalveluiden kehittämiseen ja varmistamiseen kiinnitetään erityistä huomiota vuoden 2022 aikana. Työskentelyssä ja tilaisuuksissa tarvittavia koneita ja laitteita päivitetään ajan vaatimusten mukaisiksi.

Liiton toimintaa ohjaavien asiakirjojen uudistaminen ja panostaminen liiton sisäiseen valvontaan ja riskienhallintaan

Tarvittaessa liiton toimintaa ohjaavia asiakirjoja päivitetään ja uudistetaan vuoden 2022. Keskeinen kehittämiskohde vuonna on liiton sisäinen valvonta ja riskienhallinta. Sisäisen valvonnan oheistus uudistetaan ja riskienhallinnan prosessia tehostetaan.

Viestintä

Pohjois-Pohjanmaan liiton viestintä tukee maakunnan strategisten tavoitteiden saavuttamista. Liiton toimintatapa on viestiä aktiivisesti ja oikea-aikaisesti sekä verkossa että sosiaalisessa mediassa. Tavoitteena on saada viesti näkyviin monipuolisesti eri medioissa erityisesti Pohjois-Pohjanmaan alueella. Tiedotteet ovat edelleen tärkeä viestintäkanava, jolla tavoitetaan median lisäksi suoraan useita keskeisiä sidosryhmiä. Viestinnän vaikuttavuuden seurannassa käytetään apuna mediaseurantaa sekä verkkosivujen ja sosiaalisen median analytiikkaa. Pohjois-Pohjanmaan liiton viestinnän linjaukset päivitetään vuonna 2022. Visuaalisen ilmeen uudistamisen myötä päivitetään painotuotteita ja markkinointimateriaalia. Viestinnän kohderyhmiä ovat luottamushenkilöt, jäsenkunnat, kuntayhtymät, muut rahoittajaviranomaiset ja maakunnan kehittäjäorganisaatiot, valtionhallinto, yhteistyökumppanit, media sekä maakunnan yritykset ja asukkaat.

Pohjois-Pohjanmaan liiton ulkoinen viestintä varmistaa julkisuusperiaatteen mukaisen tiedonsaannin, selkeäkielisen ja ajantasaisen informaation sekä vaikuttamisen. Verkkoviestinnän perustana on liiton verkkosivusto pohjois-pohjanmaa.fi. Ulkoisessa viestinnässä painottuu digitaalinen viestintä sen eri muodoissa. Työyhteisöviestinnässä korostuvat esimiestyö, keskustelut ja tilaisuudet. Sisäistä tiedonkulkua pyritään lisäämään Teams-järjestelmän tehokkaammalla käyttämisellä.

Rakennerahasto- ja EU-rahoitusviestintä tapahtuvat pääasiallisesti liiton verkkosivuilla ja sosiaalisen median kanavissa. Liitto on mukana työ- ja elinkeinoministeriön Suomen rakennerahasto-ohjelman viestintäverkostossa sekä Pohjois-Suomen alueellisessa rakennerahastojen viestintäverkostossa. Viestinnässä tähdätään EU:n rakennerahastoista rahoitettavan hanketoiminnan tekemistä entistä tunnetummaksi. Osana viestintää kerrotaan projektien tuloksista ja tiedotetaan aktiivisesti EU-rahoitusmahdollisuuksista. Maakunnan yhteistyöryhmän päätöksistä tiedotetaan liiton nettisivuilla. Uuden rakennerahastokauden valmistelun viestintää tehdään päätöksentekijöille, sidosryhmille sekä yhteistyökumppaneille.

Älykkään erikoistumisen teemojen esilläpito jatkuu vuonna 2022 monipuolisesti, ja rakennerahastotoiminnan alueellisen vaikuttavuuden korostaminen jatkuu. Myös Pohjois-Pohjanmaan ilmastotiekartan 2021–2030 toimenpiteisiin liittyvä viestintä on vahvasti esillä. Euroopan Unionin rahoittamaan ja rakennerahastoviestintään osittain liittyvän EU-tietopisteviestinnän toimet huomioidaan Pohjois-Pohjanmaan liiton omassa viestinnässä. Tietopisteen ja liiton viestintäkanavien suhteen haetaan aktiivisesti synergiaetuja.

6

Talousarvio 2022 ja talous-suunnitelma 2022–2024

6.1. Yleisperustelut

Vuosi 2020 oli poikkeuksellinen kuntatalouden näkökulmasta. Koronaepidemia vaikutti sekä tulo- että menokehitykseen, mutta vaikutukset jäivät kuitenkin pelättyä pienemmiksi. Valtio osoitti mittavasti kuntatalouteen tukea. Vaikka kriisin vaikutuksia kuntatalouteen ei voida täsmällisesti mitata, voidaan koko maan tasolla arvioida, että koronatuki ylitti epidemiasta aiheutuneet nettokustannukset. Vaikutukset kuitenkin vaihtelivat kunnittain.

Vuonna 2020 kuntatalouden toimintakate heikkeni noin kolmella prosentilla edellisvuodesta. Sen sijaan vuosikate vahvistui selvästi edellisvuodesta. Vuosikatteen vahvistumista selittää sekä kuntien verotulojen suotuisa kehitys että valtionosuuksien voimakas kasvu. Vuosikate riitti kattamaan poistot ja arvonalentumiset, mutta ei täysin nettoinvestointeja.

Kuntatalouden menojen arvioidaan kasvavan tuloja nopeammin vuosina 2021 ja 2022. Pitkittynyt epidemiatilanne vaikuttaa kuntatalouden kehitykseen vuonna 2021. Rajoitustoimet hidastavat toimintatulojen kasvua. Väestön ikääntymisestä johtuva sosiaali- ja terveydenhuoltomenojen kasvu sekä hallitusohjelman mukaiset kuntien tehtäviä laajentavat menolisäykset puolestaan kasvattavat kuntien menoja. Kokonaisuutena kuntatalouden toimintakatteen arvioidaan heikkenevän noin 1,3 prosenttia vuonna 2021.

Kuntien verotulot kasvavat kehitysarvion mukaan noin 5,1 prosenttia kuluvana vuonna, kun taas valtionosuudet supistuvat noin miljardilla eurolla

viime vuoteen verrattuna. Koronatuki on pienempi kuin vuonna 2020, ja lisäksi sitä kohdennetaan valtionavustuksina valtionosuuksien sijaan. Kuntatalouden vuosikatteen arvioidaan laskevan hieman viime vuodesta; toiminnan ja investointien rahavirta syvenee noin 0,7 miljardia euroa negatiiviseksi.

Vuonna 2022 kuntatalouden toimintamenojen kasvun arvioidaan hidastuvan, kun koronaepidemian hoidosta aiheutunut suurin menopaine poistuu. On todennäköistä, että syntyneitä hoito- ja palveluvelkaa aletaan purkaa. Toimintatulojen arvioidaan laskevan noin kahdeksan prosenttia muun muassa korona-avustusten poistuessa.

Yhteisöverotulojen jako-osuuden määräaikaisen korotuksen päättyminen hidastaa verotulojen kasvua. Valtionosuudet kasvavat runsaat viisi prosenttia hallitusohjelman mukaisten tehtävälääjennusten, valtionosuuden lisäyksen ja indeksikorotuksen vuoksi. Nettoinvestoinnit pysyvät korkealla tasolla, joten vuonna 2022 toiminnan ja investointien rahavirta heikkenee lähes kaksi miljardia euroa negatiiviseksi.

Vuodesta 2023 on muodostumassa hyvin poikkeuksellinen kuntataloudessa, sillä sote-uudistuksen myötä kuntien käyttötalousmenoista poistuu noin puolet. Käynnissä on myös maan hallituksen tekemä päätös jatkaa valmistelua TE-palvelujen siirtämiseksi kunnille. Siirron taloudelliset vaikutukset tarkentuvat valmistelun edetessä.

Koronapandemian taloudellinen vaikutus maakuntaliiton budjettiin on ollut välillinen. Maakuntaliiton jäsenkuntien kuntatalouden

haasteet heijastuvat maakuntaliittoon paineena pitää kuntien maksuosuudet edellisvuoden tasolla. Toisaalta liiton edunvalvontatoiminnan odotetaan yhä enemmän suuntautuvan kuntien talouden- ja toiminnan edellytysten turvaamiseen. Liitossa tehtävään työhön ei koronapandemialla ole ollut suoraa vaikutusta. Tehtävien luonne on mahdollistanut töiden tekemisen pääosin etänä ja liiton kaikki toimielimet ovat pystyneet työskentelemään etänä ilman keskeytystä hyödyntäen sähköistä kokoustekniikkaa. Henkilöstön lomautuksiin ja irtisanomisiin ei ole ollut tarvetta.

6.2 Talousarvioasetelma perusteluineen vuodelle 2022 ja sitovuustaso

Pohjois-Pohjanmaan liiton talousarvio on laadittu kuntalain ja kirjanpitolain edellyttämällä tavalla. Toimintasuunnitelmassa on esitetty kuntayhtymän toiminnalliset tavoitteet sekä niiden toteuttamiseksi eri tulosalueille osoitetut henkilöstö- ja talousresurssit. Talousarvio jakautuu käyttötalous-, tuloslaskelma- sekä investointi- ja rahoitusosaan. Käyttötalousosasta ilmenee koko Pohjois-Pohjanmaan liiton toiminnan kustannusrakenne pääluokittain. Käyttötalousosa on lisäksi esitetty tulosalueittain: luottamushenkilöhallinto, hallinto, maakunnan suunnittelu ja osaaminen, maakunnan kehittäminen ja rahoitus, sekä liiton hallinnoimat hankkeet. Luottamushenkilöhallinnon budjettiin sisältyy maakuntajohtajan budjetti. Rahoitusosan vuosikate on 4 060 euroa, ja samoin rahavarojen muutos. Liitolla ei ole investointeja. Maakuntavaltuuston vahvistama talousarvio sitoo maakuntahallitusta jäsenkuntien tulorahoituksen 3 489 400 euron osalta. Pohjois-Pohjanmaan liitto voi laskea liikkeelle kuntatodistuksia suurempien maksuerien maksuvalmiuden turvaamiseksi.

Talousarvio

Vuoden 2022 talousarvion loppusumma toimintatuottojen osalta on 5 421 060 euroa, joka on pienentynyt vuoden 2021 talousarvioon verrattuna 3,3 prosenttia. Toimintakulut ovat 5 417 000 euroa, joka on pienentynyt edellisen vuoden talousarvioon verrattuna 3,3 prosenttia. Toimintatuottojen ja toimintakulujen vähentyminen johtuu siitä, että liiton hallinnoimia hankkeita päättyy vuoden 2021 lopussa, eikä uusia hankkeita ei tule käynnistymään niin paljon kuin vuonna 2021. Jäsenkuntien maksuosuudet säilyvät ennallaan vuoden 2021 maksuosuuksien mukaisesti.

Luottamushenkilöhallinto

Luottamushenkilöhallinnon budjetissa on varauduttu luottamushenkilöiden vuosipalkkioiden, kokouspalkkioiden, toimituspäiväpalkkioiden, matkakorvausten ja muiden kokouskustannusten maksamiseen. Muihin yhteistoimintaosuuksiin on varattu 155 299 euroa (Kuntaliiton jäsenmaksu, CPMR, AEBR, BRYG ja Brysselin toimiston osuus) sekä erilaisten tilaisuuksien järjestämiseen 78 000 euroa.

Toimintatuotot

Toimintatuotot koostuvat pääosin kuntien maksuosuuksista (myyntituotot) sekä muista tuotoista, joihin kirjataan tekniset tuet ja projektitoiminnan tuotot (EAKR-tekniinen tuki 480 725) euroa, Karelia ENI CBC tekniinen tuki 818 996 euroa ja projektit 621 939 euroa). Lisäksi toimintatuottoihin sisältyy työterveyshuollon kuluista Kelalta saatavat palautukset.

Toimintakulut

Toimiston toimintakulut muodostuvat palkoista ja niiden sivukuluista (64 prosenttia toimintakuluista), palveluiden ostoista (29 prosenttia toimintakuluista), aineiden, tarvikkeiden ja tavaroiden hankinnoista (reilu yksi prosenti

toimintakuluista), vuokrasta (viisi prosenttia toimintakuluista) ja muista toimintakuluista (reilu yksi prosentti toimintakuluista).

Liiton omat projektit

Projektit eivät ole liiton jäsenkuntien maksuosuuskatteista toimintaa, vaan kulut katetaan projektien tuotoilla. Projektitoiminta saattaa aiheuttaa kuitenkin liiton maksuvalmiuden heikkenemistä, koska projektien tuotot kertyvät viiveellä. Projektitoiminnassa voi syntyä kuluja, joita ei voida hyväksyä projektin menoksi.

Tuloslaskelmaosa

Tuloslaskelma osoittaa, kuinka tulo-rahoitus riittää toimintamenoihin ja rahoitusmenoihin. Tuloslaskelmasta saadaan seuraavat tunnusluvut: toimintakate, vuosikate, tilikauden tulos ja tilikauden yli-/alijäämä. Vuosikate on talousarviovuonna positiivinen 4 060 euroa. Tilikauden tulos on talousarviovuonna tehtävien poistojen jälkeen 0 euroa. Tilikauden yli-/alijäämäksi muodostuu 0 euroa.

6.3 Henkilöstösuunnitelma 2022–2024

Henkilöstön rakenne ja määrä sekä arvio näiden kehittymisestä

Pohjois-Pohjanmaan liiton virastossa työskentelee vuoden 2022 alussa yhteensä 49 henkilöä. Henkilöstöstä 17 sijoittuu maakunnan kehittäminen ja rahoitus -vastuualueelle ja 14 maakunnan suunnittelu ja osaaminen -vastuualueelle. Hallinnon vastuualueella työskentelee 18 henkilöä mukaan lukien maakuntajohtaja. Henkilöstömäärä on pysynyt vuoden 2020 tasolla. Vuoden aikana henkilöstön määrä voi muuttua, mikäli kuntayhtymässä käynnistetään uusia hankkeita tai

käynnissä olevat hankkeet päättyvät. Vuonna 2021 vapautunut hallintopäällikön vakanssi jätetään täyttämättä tässä vaiheessa. Kuntayhteistyöhön liittyvät tehtävät on tarkoitus resursoida erillisen hankkeen kautta. Suunnitteluvuosien osalta on paineita vakinaistaa kv-koordinaattorin tehtävät sekä täyttää aikaisemmin vapautunut paikkatietojärjestelmän tekniseen suunnitteluun liittyvä vakanssi.

Näköpiirissä ei ole henkilöstön siirtymistä eläkkeelle talousarviovuonna. Suunnittelukauden aikana neljä päällikkö- tai johtotehtävissä olevaa saavuttaa eläkeiän. Tehtävien vapautuessa eläköitymisen tai muun syyn vuoksi rekrytointitarve tarkastellaan aina tapauskohtaisesti.

Vuonna 2022 henkilöstöstä 80 prosenttia työskentelee toistaiseksi voimassa olevassa työ- tai virkasuhteessa ja 20 prosenttia määräaikaisissa työsuhteissa. Määräaikaisuuden perusteena ovat projektityö tai sijaisuus. Koko henkilöstö työskentelee kokoaikaisesti.

Henkilömäärän kehitys vuosina 2020–2022			
Vastuualue	TP 2020	TA 2021	TA2022
Maakunnan kehittäminen ja rahoitus	14	13	17
Maakunnan suunnittelu ja osaaminen	14	14	14
Hallinto	20	23	18
Yhteensä	49	50	49

Pohjois-Pohjanmaan liiton strategisten linjausten toteuttaminen

Yksi kolmesta Pohjois-Pohjanmaan liiton strategisista linjauksista vuoteen 2024 on Innostuneiden osaajien yhteisö.

Vuodelle 2022 strategisiksi tavoitteiksi on asetettu

- uuden johtamisjärjestelmän vakiinnuttaminen
- henkilöstön muutoskyvykkyyden vahvistaminen
- toiminnan vaikuttavuus ja riskienhallinta.

Uuden johtamisjärjestelmän vakiinnuttaminen

Pohjois-Pohjanmaan liiton sisäistä johtamista uudistettiin uuden hallintosäännön hyväksymisen myötä 1.8.2021 alkaen. Liitossa on toiminut 1.8.2021 lähtien johtoryhmä, jonka maakuntajohtaja on nimittänyt hallintosäännön mukaisesti vastuualueen johtajista ja heidän vastuualueeltansa osoittamista keskeisistä asiantuntijoista. Henkilöstöä johtoryhmässä edustaa kaudella 1.8.2021–31.12.2022 työsuojeluvaltuutettu. Johtoryhmä toimii maakuntajohtajan johtamistyön apuna sovittaessa yhteen eri puolella organisaatiota tapahtuvaa valmistelua, kehittämistä, viestintää ja yhteistoimintaa sekä yhteistä edunvalvontaa. Johtoryhmä kokoontuu joka toinen viikko ja johtoryhmän esityslistat ja pöytäkirjat ovat koko henkilöstön saatavilla Dynasty-asianhallintajärjestelmässä. Johtoryhmän lisäksi vastuualueen johtajat kokoontuvat säännöllisesti maakuntajohtajan kutsusta johtotiimiin. Johtotiimin luonne on johtamistyön tukemista sekä johtajien keskinäistä vuoropuhelua organisaation operatiiviseen toimintaan liittyen.

Henkilöstöjohtamista on uudessa hallintosäännössä vahvistettu ja hallintojohtajan nimike on muutettu 1.8.2021 alkaen hallinto- ja henkilöstöjohtajaksi. Hallintosääntöuudistuksen myötä hallinto- ja henkilöstöjohtaja johtaa liiton henkilöstö- ja palkkahallinnon, työhyvinvoinnin, rekrytoinnin ja koulutuksen järjestämiseen liittyvää toimintaa,

toimii kuntayhtymän palkka-asiamiehenä ja osallistuu työmarkkinaosapuolten väliseen neuvottelutoimintaan, vastaa osaltaan henkilöstöpolitiikan ja yhteistoiminnan kehittämisestä kuntayhtymässä sekä työterveyshuollon järjestämisestä.

Koronaepidemian aikana yleistynyt etätö on vakiintunut yhdeksi työn tekemisen muodoksi liiton toimistossa. Etä- ja läsnätyön yhdistämisen arvioidaan jatkuvan vuonna 2022. Kesällä 2021 toteutettiin henkilöstölle kysely syksyllä 2021 laadittavan hybridityön strategian pohjaksi. Vuonna 2022 kiinnitetään erityistä huomiota yhteisten menettelytapojen aikaansaamiseksi sekä hybridityön johtamiseen.

Pohjois-Pohjanmaan liiton toimiston johtamisjärjestelmä on matala ja varsinaisia johtajia on maakuntajohtajan lisäksi kolme; kehitysjohtaja, suunnittelujohtaja sekä hallinto- ja henkilöstöjohtaja. Parhaimmillaan tämä takaa joustavan päätöksenteon ja hyvän tiedonkulun. Matalaan organisaatioon liittyy myös riski, joka voi realisoitua esimerkiksi tieto- ja kokemuspääoman katoamisena johtajan siirtyessä joko toisiin työtehtäviin tai eläköityessä. Tämä on syytä tiedostaa, ennakoida ja riski minimoida esimerkiksi kattavilla sijaisjärjestelyillä.

Henkilöstön muutoskyvykkyyden vahvistaminen

Koulutus

Kaikissa liiton koulutuksissa on tavoitteena, että koulutus edistää työn hallintaa sekä parhaimmillaan muuttaa ja kehittää työkäytänteitä. Näin ollen suurin osa oppimisesta tapahtuu omassa työssä haastavia työtehtäviä tekemällä, uudella tavalla työskentelemällä ja yhteistyössä työkalavereiden kanssa. Oppimisesta vain noin 10–20 prosenttia

tapahtuu muodollisessa koulutuksessa. Osaamisen kehittämisen tarpeita suhteessa nykyiseen työhön arvioidaan kehityskeskusteluissa, jotka pidetään vuosittain koko henkilöstön kanssa.

Liiton keskitetty sisäinen koulutus

Liitto järjestää keskitettyä sisäistä ja usein kaikkia tulosalueita koskevia lyhykestoisia koulutuksia. Tulosalueet vastaavat henkilöstönsä tarvitsemasta substanssiin liittyvästä ammatillisesta erityis- ja täydennyskoulutuksesta.

Vuonna 2022 keskitettyä koulutusta ja informaatiotilaisuuksia järjestetään seuraavista aiheista:

- digiosaaminen, tietoturva, tietosuoja, Office 365 (moderni tiimityö, ajan hallinta, kokousten tehokkuus), lainsäädäntö
- palvelussuhdeasiat, ohjeet ja menettelytavat
- vuorovaikutustaidot ja viestintä
- verkosto- ja prosessiosaaminen
- työyhteisötaidot
- tiimityö
- hybridityö
- oman työn johtaminen
- turvallisuus ja riskien hallinta
- työsuojelu
- työhyvinvointi
- hankintaosaaminen
- asianhallinta ja päätöksentekomenettely.

Työnantajalla on mahdollisuus saada koulutuskorvausta perustuen lakiin koulutuksen korvaamisesta. Korvauksen tarkoituksena on parantaa työnantajan mahdollisuuksia järjestää työntekijöilleen osaamista kehittävä koulutusta. Koulutuskorvauksen saa enintään kolmelta koulutuspäivältä työntekijää kohden vuodessa, kun koulutus perustuu yhteistoimintamenettelyssä käsitellyn koulutussuunnitelmaan.

Henkilöstöä kannustetaan omaehtoiseen opiskeluun. Tutkinnon pohjalle rakentuvaa ammatillista osaamista ylläpidetään ja kehitetään

jatkuvasti, minkä lisäksi työnantaja kannustaa henkilöstöä hakeutumaan omaehtoiseen, tutkintohakuiseen opiskeluun. Tätä varten työnantaja voi myöntää opintovapaata ja pyrkii tukemaan opiskelua tavoitetta helpottavilla työjärjestelyillä. Voimassa olevan palkkausjärjestelmän mukaan työnantaja voi tukea työajan ulkopuolella tapahtuvaa tutkintoon tähtäävää kouluttautumista myöntämällä työntekijälle mahdollisuuden käyttää vuodessa enintään kuusi päivää työaikaa tutkinnon lähiopetukseen, kuitenkin enintään 18 päivää viiden vuoden aikana.

Viestintä on työyhteisön voimavara ja yksi strategisen johtamisen välineistä. Tavoitteelliseen vuorovaikutukseen kiinnitetään erityistä huomiota sekä laaditaan yhteiset alustat ja tiedonjakamisen säännöt työyhteisöviestintään. Henkilöstön tiedonsaantia vahvistetaan ja luodaan mahdollisuuksia käydä keskustelua ajankohtaisista työhön liittyvistä asioista järjestämällä yhteiset henkilöstötilaisuudet 8–10 kertaa vuodessa.

Työhyvinvoinnin ja työkyvyn johtaminen

Työhyvinvoinnin ja työkykyjohtamisen tavoitteena on, että työntekijät pystyvät yhdessä esimiehensä kanssa sovittamaan työtään esimerkiksi perhe-elämän tai työrajoitteiden aiheuttamien tarpeiden mukaisesti. Keinoja voivat olla muun muassa työajan osittaminen, työn sopeuttaminen ja etätyö. Erilaisten työnteon muotojen käytössä periaatteena on, että järjestely on tarkoituksenmukainen sekä työntekijälle että työnantajalle. Tavoitteena on, että henkilöstö pystyy työskentelemään laskennalliseen eläkeikänsä saakka ja sairauspoissaolot organisaatiossa pysyvät kohtuullisella tasolla. Muutosjohtamiseen ja työelämätaitojen kehittämiseen kiinnitetään erityistä huomiota suunnittelukaudella (kts. osaamisen kehittäminen osio).

Työhyvinvoinnin edistäminen ja työkyvyn johtaminen on eri toimijoiden yhdessä johdettua

tekemistä. Työhyvinvoinnin ja työturvallisuuden edistäminen kuuluu kaikille ja perustuu maakuntahallituksen hyväksymiin erillisiin asiakirjoihin:

- tasa-arvo- ja yhdenvertaisuussuunnitelma
- toimintaohje häirinnän ja epäasiallisen kohtelun ennaltaehkäisemiseksi ja vaikeiden työasioiden kohtaamiseksi
- varhaisen tuen malli (VARTU-ohjelma)
- päihdeohjelma
- työterveyshuollon toimintaohjelma.

Pohjois-Pohjanmaan liitto osallistuu yhdessä muiden maakuntaliittojen kanssa Maakuntien liitot: Yhdessä kehittyen -kehittämishankkeeseen. Hankkeessa rakennetaan toimintamalli maakuntien liittojen asiantuntijoiden osaamisen ja työkyvyn lisäämiseksi huomioiden tulevaisuuden asiantuntijatyössä tarvittavat osaamiset. Tavoitteena on vähentää asiantuntijoiden epävarmuutta ja lisätä työmotivaatiota toimintaympäristön muuttuessa ja digitalisoituessa voimakkaasti. Koronaepidemia sai aikaan digiloikan ja etätöiden lisääntymisen. Samalla asiantuntijoiden työaika viestintävälineiden ja erilaisten ärsykkeiden parissa kasvoi. Tämän vuoksi yhtenä tavoitteena on kehittää asiakaslähtöisiä ja digitaalisia työtapoja aivoystävällisesti. Yhteinen hanke nähdään erityisen tärkeäksi, koska liitot ovat yksin pieniä organisaatioita, eikä henkilöstön osaamisen ja asiantuntijuuden kehittämiseen ole yksittäin suuria voimavaroja. Hanketta rahoittaa KEVA ja maakuntien liitot. Hankkeen kesto on 1.12.2021–30.11.2023.

Työterveyshuollon palvelut toteuttaa Pihlajalinna Oulu ja ne kohdennetaan tukemaan henkilöstön jaksamista ja ehkäisemään terveysongelmia. Työn kuormittavuuteen kiinnitetään huomiota kehityskeskustelujen sekä työn vaativuuden arvioinnin yhteydessä. Toimisto tarjoaa henkilöstölleen mahdollisuuden hyödyntää liikunta- ja kulttuuriseteleitä, joiden arvosta työntekijä maksaa 25 prosenttia ja työnantaja 75 prosenttia. Henkilöstöllä on lisäksi mahdollisuus hyödyntää työajan puitteissa hierontapalvelua, jonka kustannuksista työnantaja maksaa puolet.

Työhyvinvointia ja muutoskykyä mitataan säännöllisillä kartoituksilla. Työhyvinvoinnin tilaa arvioi liiton yhteistyötoimikunta. Yhteistyötoimikunta toimii yhteistoimintalain mukaisena yhteistoimintaelimenä, työsuojelutoimielimenä ja vuodesta 2020 lähtien myös varautumistoimikuntana erityistilanteiden, kuten koronaviruksen ehkäisyyn, liittyvien asioiden osalta. Yhteistyötoimikunnan rooli on merkittävä työhyvinvoinnin ja työturvallisuuden edistämässä.

Toiminnan vaikuttavuus ja riskienhallinta

Toiminnan vaikuttavuus ja henkilöstön aikaansaannoskyky ovat parhaimmillaan silloin kun työntekijä voi hyvin ja kun työntekijän tehtävät ja organisaation toimintamallit ovat selkeät. Samoin, jos työtehtävät on mitoitettu työntekijän kykyjen ja jaksamisen mukaisesti, ja palkkaus vastaa tehtävän vaativuutta.

Kehityskeskustelut käydään vuosittain jokaisen työntekijän kanssa. Tavoitteena on, että yhä enemmän kehityskeskustelut lähenevät tavoitekeskustelun suuntaan. Keskusteluissa käydään läpi henkilöstön tehtävän kuvaan liittyen tavoitteet, jotka tulisi saavuttaa kunakin vuonna tai tarkastelujaksona. Tavoitteiden saavuttaminen arvioidaan arviointikeskusteluissa.

Pohjois-Pohjanmaan liiton riskienhallintaan ja sisäiseen valvontaan kiinnitetään erityistä huomiota vuonna 2022, jolloin on tarkoitus laatia uusi sisäisen valvonnan ohje sekä ja sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan suunnitelma sekä raportointijärjestelmä. Raportoitujen epäkohtien korjaamiseen kiinnitetään erityistä huomiota. Sisäisen valvonnan tehtävät on keskitetty 1.9.2021 lähtien hallinnon erityisasiantuntijan tehtäväkuvaan, mutta riskienhallintaa tullaan tehostamaan kaikissa toimintaprosesseissa ja sen vastuut liitossa tullaan selkiyttämään vuoden 2022 aikana.

Talousarviotaulukot vuodelle 2022 ja suunnitelma vuosille 2022–2024

Pohjois-Pohjanmaan liitto

TUOSSLASKELMA

	TP 2020	TA 2021	TA 2022	Muutos%	TS 1 tuh 2023	TS 2 tuh 2024
TOIMINTATUOTOT						
Myyntituotot	3 489 400	3 489 400	3 489 400			
Maksutuotot						
Tuet ja avustukset	11 993	10 000	10 000			
Vuokratuotot						
Muut toimintatuotot	1 945 784	2 107 487	1 921 660	-8,8		
TOIMINTATUOTOT YHTEENSÄ	5 447 177	5 606 887	5 421 060	-3,3	5 421	5 421
TOIMINTAKULUT						
Henkilöstökulut						
Palkat ja palkkiot	-2 672 776	-2 831 724	-2 820 341	-0,4		
Henkilösivukulut						
Eläkekulut	-635 193	-616 047	-577 060	-6,3		
Muut henkilösivukulut	13 496	-67 856	-67 136	-1,1		
Palvelujen ostot	-927 610	-1 473 210	-1 552 613	5,4		
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-70 242	-79 150	-66 250	-16,3		
Avustukset	-452 518	-172 500	-77 600	-55,0		
Vuokrat	-399 156	-346 100	-250 500	-27,6		
Muut toimintakulut	-13 524	-14 500	-5 500	-62,1		
TOIMINTAKULUT YHTEENSÄ	-5 157 523	-5 601 087	-5 417 000	-3,3	-5 417	-5 417
TOIMINTAKATE	289 654	5 800	4 060	-30,0	4	4
Rahoitustuotot ja -kulut						
Korkotuotot						
Muut rahoitustuotot	1 319					
Korkokulut						
Muut rahoituskulut	-539					
VUOSIKATE	290 434	5 800	4 060	-30,0	4	4
Poistot ja arvonalentumiset						
Suunn.mukaiset poistot	-8 289	-5 800	-4 060	-30,0	-4	-4
TILIKAUDEN TULOS	282 145	0	0		0	0
Rahastojen lis.(-) tai väh.(+)	38 201					
TILIKAUDEN YLIJÄÄMÄ (ALIJÄÄMÄ)	320 346	0	0		0	0

RAHOITUSLASKELMA

	TP 2020	TA 2021	TA 2022	Muutos %	TS1 tuh 2023	TS2 tuh 2024
--	------------	------------	------------	-------------	-----------------	-----------------

TOIMINNAN JA INVESTOINTIEN RAHAVIRTA

Toiminnan rahavirta						
Vuosikate	290 436	5 800	4 060	-30	4	4
Toiminnan rahavirta	313 321	5 800	4 060	-30	4	4
Investointien rahavirta						
Investointimenot						
Investointien rahavirta						
Toiminnan ja invest. rahavirta	313 321	5 800	4 060	-30	4	4

RAHOITUKSEN RAHAVIRTA

Muut maksuvalmiuden muutokset						
Toimeksiant.var.ja po:n muut.	0					
Saamisten muutos	70 537					
Korottomien velkojen muutos	-6 924 249					
Rahoituksen rahavirta	-6 853 712					
Rahavarojen muutos	-6 540 391	5 800	4 060	-30	4	4
Rahavarat 31.12	2 396 149					
Rahavarat 1.1	8 936 540					
Rahavarojen muutos	-6 540 391	0	0		0	0

KÄYTTÖTALOUS

	TP 2020	TA 2021	TA 2022	Muutos%	TS 1 tuh 2023	TS 2 tuh 2024
--	---------	---------	---------	---------	---------------	---------------

TOIMINTATUOTOT

Myyntituotot		3 489 400	3 489 400	3 489 400		
Maksutuotot						
Tuet ja avustukset		11 993	10 000	10 000		
Vuokratuotot						
Muut toimintatuotot		1 945 784	2 107 487	1 921 660	-8,8	
TOIMINTATUOTOT YHTEENSÄ		5 447 177	5 606 887	5 421 060	-3,3	5 421 5 421

TOIMINTAKULUT

Henkilöstökulut						
Palkat ja palkkiot		-2 672 776	-2 831 724	-2 820 341	-0,4	
Henkilösivukulut						
Eläkekulut		-635 193	-616 047	-577 060	-6,3	
Muut henkilösivukulut		13 496	-67 856	-67 136	-1,1	
Palvelujen ostot		-927 610	-1 473 210	-1 552 613	5,4	
Aineet, tarvikkeet ja tavarat		-70 242	-79 150	-66 250	-16,3	
Avustukset		-452 518	-172 500	-77 600	-55,0	
Vuokrat		-399 156	-346 100	-250 500	-27,6	
Muut toimintakulut		-13 524	-14 500	-5 500	-62,1	
TOIMINTAKULUT YHTEENSÄ		-5 157 523	-5 601 087	-5 417 000	-3,3	-5 417 -5 417

TOIMINTAKATE		289 654	5 800	4 060	-30,0	4 4
--------------	--	---------	-------	-------	-------	-----

HALLINTO

	TP 2020	TA 2021	TA 2022	Muutos%	TS 1 tuh 2023	TS 2 tuh 2024
TOIMINTATUOTOT						
Myyntituotot						
Maksutuotot						
Tuet ja avustukset	11 993	10 000	10 000			
Vuokratuotot						
Muut toimintatuotot	37 098					
TOIMINTATUOTOT YHTEENSÄ	49 091	10 000	10 000		10	10
TOIMINTAKULUT						
Henkilöstökulut						
Palkat ja palkkiot	-591 127	-615 647	-550 141	-10,6		
Henkilösivukulut						
Eläkekulut	-243 506	-244 199	-204 734	-16,2		
Muut henkilösivukulut	155	-15 237	-13 698	-10,1		
Palvelujen ostot	-347 248	-328 000	-338 134	3,1		
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-57 525	-70 300	-59 500	-15,4		
Avustukset	-31 014					
Vuokrat	-327 921	-290 000	-230 700	-20,4		
Muut toimintakulut	-877	-1 000	-2 000	100,0		
TOIMINTAKULUT YHTEENSÄ	-1 599 063	-1 564 383	-1 398 907	-10,6	-1 399	-1 399
TOIMINTAKATE	-1 549 972	-1 554 383	-1 388 907	-10,6	-1 389	-1 389

PROJEKTIT (PPL:N HALLINNOIMAT)

	TP 2020	TA 2021	TA 2022	Muutos%	TS 1	TS 2
TOIMINTATUOTOT						
Myyntituotot						
Maksutuotot						
Tuet ja avustukset						
Vuokratuotot						
Muut toimintatuotot	879 829	910 305	621 939	-31,7		
TOIMINTATUOTOT YHTEENSÄ	879 829	910 305	621 939	-31,7	622	622
TOIMINTAKULUT						
Henkilöstökulut						
Palkat ja palkkiot	-398 688	-378 407	-277 168	-26,8		
Henkilösivukulut						
Eläkekulut	-68 305	-65 276	-47 811	-26,8		
Muut henkilösivukulut	-8 681	-9 362	-6 860	-26,7		
Palvelujen ostot	-226 859	-446 610	-286 350	-35,9		
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-943	-550	-250	-54,5		
Avustukset	-122 075					
Vuokrat	-5 875	-10 100	-3 500	-65,3		
TOIMINTAKULUT YHTEENSÄ	-831 426	-910 305	-621 939	-31,7	-622	-622
TOIMINTAKATE	48 403	0	0		0	0

MAAKUNNAN KEHITTÄMINEN JA RAHOITUS

	TP 2020	TA 2021	TA 2022	Muutos%	TS 1 tuh 2023	TS 2 tuh 2024
TOIMINTATUOTOT						
Myyntituotot						
Maksutuotot						
Tuet ja avustukset						
Vuokratuotot						
Muut toimintatuotot	8 132					
TOIMINTATUOTOT YHTEENSÄ	8 132					
TOIMINTAKULUT						
Henkilöstökulut						
Palkat ja palkkiot	-212 718	-278 227	-265 488	-4,6		
Henkilösivukulut						
Eläkekulut	-64 506	-47 994	-45 717	-4,7		
Muut henkilösivukulut	25 799	-6 886	-6 611	-4,0		
Palvelujen ostot	-20 973	-47 000	-63 300	34,7		
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-614					
Avustukset	-162 375	-115 000	-17 000	-85,2		
Vuokrat	-8 021					
Muut toimintakulut	-1 128		-500			
TOIMINTAKULUT YHTEENSÄ	-444 536	-495 107	-398 616	-19,5	-399	-399
TOIMINTAKATE	-436 404	-495 107	-398 616	-19,5	-399	-399

MAAKUNNAN SUUNNITTELU JA OSAAMINEN

	TP 2020	TA 2021	TA 2022	Muutos%	TS 1 tuh 2023	TS 2 tuh 2024
TOIMINTATUOTOT						
Myyntituotot						
Maksutuotot						
Tuet ja avustukset						
Vuokratuotot						
Muut toimintatuotot	22 726					
TOIMINTATUOTOT YHTEENSÄ	22 726					
TOIMINTAKULUT						
Henkilöstökulut						
Palkat ja palkkiot	-607 555	-659 280	-689 363	4,6		
Henkilösivukulut						
Eläkekulut	-123 977	-113 725	-118 708	4,4		
Muut henkilösivukulut	8 859	-16 319	-17 165	5,2		
Palvelujen ostot	-45 444	-109 900	-137 800	25,4		
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-462					
Avustukset	-133 254	-52 500	-55 600	5,9		
Vuokrat	-5 746					
Muut toimintakulut	-1 128	-1 500		-100,0		
TOIMINTAKULUT YHTEENSÄ	-908 707	-953 224	-1 018 636	6,9	-1 019	-1 019
TOIMINTAKATE	-885 981	-953 224	-1 018 636	6,9	-1 019	-1 019

LUOTTAMUSHENKILÖHALLINTO

	TP 2020	TA 2021	TA 2022	Muutos%	TS 1 tuh 2023	TS 2 tuh 2024
TOIMINTATUOTOT						
Myyntituotot	3 489 400	3 489 400	3 489 400			
Maksutuotot						
Tuet ja avustukset						
Vuokratuotot						
Muut toimintatuotot						
TOIMINTATUOTOT YHTEENSÄ	3 489 400	3 489 400	3 489 400		3 489	3 489
TOIMINTAKULUT						
Henkilöstökulut						
Palkat ja palkkiot	-197 634	-213 439	-227 531	6,6		
Henkilösivukulut						
Eläkekulut	-23 827	-26 393	-22 908	-13,2		
Muut henkilösivukulut	2 052	-3 054	-3 313	8,5		
Palvelujen ostot	-135 601	-225 500	-412 929	83,1		
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-4 127	-3 500	-3 500			
Avustukset	-3 800	-5 000	-5 000			
Vuokrat	-2 555	-2 000	-2 000			
Muut toimintakulut	-10 301	-2 000	-2 000			
TOIMINTAKULUT YHTEENSÄ	-375 793	-480 886	-679 181	41,2	-679	-679
TOIMINTAKATE	3 113 607	3 008 514	2 810 219	-6,6	2 810	2 810

Jäsenkuntien maksuosuudet

POHJOIS-POHJANMAAN LIITTO

10.11.2021

Jäsenkuntien maksuosuudet 2022

	Verovuoden 2020 verotulot *) euroa	Maksu- osuus yhteensä euroa	Maksuerät		
			1.erä euroa	2.erä euroa	3.erä euroa
Alavieska	7 255 986	17 301,67	5 767,22	5 767,22	5 767,22
Haapajärvi	22 318 140	53 216,91	17 738,97	17 738,97	17 738,97
Haapavesi	20 142 934	48 030,19	16 010,06	16 010,06	16 010,06
Hailuoto	3 340 262	7 964,75	2 654,92	2 654,92	2 654,92
Ii	31 179 711	74 347,04	24 782,35	24 782,35	24 782,35
Kalajoki	38 549 976	91 921,21	30 640,40	30 640,40	30 640,40
Kempele	72 419 354	172 681,68	57 560,56	57 560,56	57 560,56
Kuusamo	47 921 762	114 267,94	38 089,31	38 089,31	38 089,31
Kärsämäki	6 974 601	16 630,72	5 543,57	5 543,57	5 543,57
Liminka	34 244 970	81 656,06	27 218,69	27 218,69	27 218,69
Lumijoki	5 709 966	13 615,24	4 538,41	4 538,41	4 538,41
Merijärvi	2 584 717	6 163,18	2 054,39	2 054,39	2 054,39
Muhos	27 507 227	65 590,12	21 863,37	21 863,37	21 863,37
Nivala	31 636 843	75 437,06	25 145,69	25 145,69	25 145,69
Oulainen	24 643 828	58 762,44	19 587,48	19 587,48	19 587,48
Oulu	779 670 398	1 859 099,64	619 699,88	619 699,88	619 699,88
Pudasjärvi	22 208 606	52 955,72	17 651,91	17 651,91	17 651,91
Pyhäjoki	10 604 773	25 286,75	8 428,92	8 428,92	8 428,92
Pyhäjärvi	20 870 276	49 764,52	16 588,17	16 588,17	16 588,17
Pyhäntä	4 605 523	10 981,73	3 660,58	3 660,58	3 660,58
Raahe	92 451 952	220 448,78	73 482,93	73 482,93	73 482,93
Reisjärvi	7 955 063	18 968,60	6 322,87	6 322,87	6 322,87
Sievi	15 084 185	35 967,77	11 989,26	11 989,26	11 989,26
Siikajoki	16 244 387	38 734,23	12 911,41	12 911,41	12 911,41
Siikalatva	15 886 528	37 880,93	12 626,98	12 626,98	12 626,98
Taivalkoski	11 911 197	28 401,88	9 467,29	9 467,29	9 467,29
Tyrnävä	19 624 108	46 793,07	15 597,69	15 597,69	15 597,69
Utajärvi	7 936 650	18 924,69	6 308,23	6 308,23	6 308,23
Vaala	8 566 733	20 427,11	6 809,04	6 809,04	6 809,04
Ylivieska	53 336 152	127 178,38	42 392,79	42 392,79	42 392,79
POHJOIS-POHJANMAA	1 463 386 808	3 489 400,00	1 163 133,33	1 163 133,33	1 163 133,33

*) Lähde: Verovuoden 2020 kunnallis- ja yhteisöverot , Verohallinto

